

- ⊕ **Exposicions:** Càrregues policíiques a Olot
- ⊕ **Festes:** La Magdalena de Castelló
- ⊕ **Festivals:** Circ Cric a Sant Esteve de Palautordera

SÈRIE: EL CAP DE SETMANA MÉS COMPLICAT DEL PROCÉS, UN ANY DESPRÉS (2)

CINC PRESOS MÉS I UN EXILI INESPERAT: LA DATA MÉS INFAUSTA DEL PROCÉS

EDITORIAL VICENT PARTAL Els llaços i la responsabilitat de cadascú

ENTREVISTA BENET SALELLAS ADVOCAT DE JORDI GUIXART

‘Marchena té por que ens posem d’acord’

Avui, 23 de març de 2019, Jordi Guixart i Jordi Sànchez fa 523 dies que són a la presó, Oriol Junqueras i Joaquim Forn 506 i Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull en fa 396

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

ELS LLAÇOS I LA RESPONSABILITAT DE CADASCÚ

A la redacció de VilaWeb sempre tenim connectades i en funcionament la ràdio i les televisions. I ahir al migdia, a l'emissora que jo sentia de fons, em va cridar molt l'atenció com uns tertulians, de manera incomprensible per a mi, feien befa del president Quim Torra per l'afer dels llaços, se'n burlaven.

Just en aquell moment, el fotògraf de VilaWeb, Albert Salamé, ens enviava una fotografia des de la plaça de Sant Jaume. (La de la pàgina següent).

Com es veu a la fotografia, dues persones tornen a col·locar una pancarta al balcó del Palau de la Generalitat. No porta el llaç groc, però tothom entén fàcilment que aquesta pancarta també és un desafiament a la Junta Electoral espanyola, un gest de dignitat que no tinc cap dubte que la junta mateixa entendrà. La coincidència de la imatge amb els comentaris radiofònics, expressats per gent que es declara independentista, em va inquietar.

I em va inquietar encara més quan em vaig fixar en qui eren les dues persones que penjaven la pancarta. La pancarta al balcó de la Generalitat la posaven Joan Ramon Casals, l'actual cap de gabinet del president Torra, i Pere Cardús, també membre de l'equip presidencial –i antic periodista d'aquesta casa. Uns minuts abans, uns funcionaris de palau, seguint les indicacions dels Mossos, havien despenjat la pancarta anterior mentre la fiscalia anunciava una querella contra el president de la Generalitat. I de seguida, dos càrrecs polítics, entenc que conscients del

risc, donaven exemple assumint directament la responsabilitat de penjar la nova.

—

En la història de les nacions, hi ha moments en què les persones es poden amagar en la massa, discretament. Però hi ha altres moments que això es fa impossible i cal eixir i posar la cara. El 1939, Albert Camus va ser víctima de la censura francesa més implacable i va reaccionar, a Orà, escrivint un text que no ha vist la llum fins ara perquè no es va poder publicar i tothom pensava que s'havia perdut. Camus hi parlava de la llibertat de premsa, però el text el podem aplicar –i em permetreu que el manipule, doncs– a la llibertat a seques. Remarcava que la qüestió ja no era saber com preservar la llibertat, sinó com, davant la supressió de la llibertat, hem d'assumir que cap persona no pot ser realment lliure. I afegia, i aquest és el missatge rellevant, que en aquesta tessitura 'el problema ja no concerneix la col·lectivitat: concerneix l'individu'. No hi ha on amagar-se, tothom i cadascú és la barrera. El mur humà, per continuar amb la famosa analogia.

—

I ací és on crec que cal situar la decisió de Casals i Cardús, i de Torra. I les brometes lamentables dels altres. Perquè els qui les fan he d'imaginar que són conscients que la cosa que

hi ha en joc no és cap caprici i que la gravetat de la situació és important. Puc entendre que no compartisquen una decisió, però no puc entendre que caricaturitzen i treguen valor a aquells que no es queden quiets. Perquè tenim presos polítics i exiliats i, per tant, és evident que no hi pot haver cap campanya electoral normal. Però també perquè la campanya contra els llaços és una amenaça permanent a la llibertat d'expressió. Fins i tot, perquè l'avanç de la ultradreta, que això vaig entendre que sí que els preocupava, es legitima sobre qualsevol agressió a la normalitat democràtica. I en aquest sentit, acceptar la retirada dels llaços sense més, sense intentar enfrontar-se com siga i plantar cara, és regalar terreny al feixisme.

—

La Junta Electoral espanyola pot parlar tant com vulga de neutralitat, aprofitant-se de la vaguetat d'aquest concepte equivocat. Però nosaltres no som uns cretins a qui puguem enganyar fàcilment i ells no tenen cap credibilitat per a fer-ho. Ahir, Vicent Mifsud recordava, per exemple, com la Junta Electoral espanyola havia dit que era legal fer servir un edifici de la Generalitat Valenciana, en plena campanya electoral, per a un acte de propaganda de Francisco Camps en el qual el cap de la Fórmula 1 va anunciar que la cursa de València només continuaria disputant-se

si guanyava el PP, si guanyava Camps. Quina credibilitat volem que els atorguem ara, a aquesta gent?

—

De manera que també per això, perquè és lluitar novament contra una arbitrarietat, els qui han fet aquestes hores tot allò que han sabut per a plantar cara a l'estat espanyol i denunciar, i fins i tot ridiculitzar, la seua obsessió contra la llibertat mereixen tot el meu respecte. I tant me fa si m'agrada la seua acció o no, si jo la considere reeixida. I als qui es burlen o miren de treure valor a aquests gestos, m'agradaria recomanar-los que s'ho pensaren dues vegades abans de tornar a obrir la boca. Sobretot, per no molestar més gent com la de les ADIC, que són ells, i no el govern, els qui han omplert de llaços els locals oficials del país. Ahir, molts van preferir retirar-los personalment per guardar-los bé i tornar-los a posar tan aviat com puguin. I crec que cal deixar clar que aquells llaços els havien penjat de manera valenta quan Rajoy i Sáenz de Santamaría governaven la Generalitat, emparats en el cop d'estat del 155. Ningú no els va ordenar que els posaren en aquell moment, sinó que van ser ells els qui es van jugar el lloc de feina en una acció legítima de defensa de la democràcia i de la llibertat d'expressió. Als qui es burlen d'ells, els demanaria una mica més de respecte.

LA PRIMERA DONA QUE MERCÈ IBARZ

Karen Uhlenbeck, setanta-sis anys, la primera matemàtica que guanya el premi Abel, considerat el Nobel de la disciplina. UNIVERSITAT DE PRINCETON

Una matemàtica de gran abast, Karen Uhlenbeck, rep un reconeixement internacional i les reflexions contraposades no em reguen el cap

Cada volta que sento o llegeixo 'la primera dona que ha guanyat' el premi que sigui, experimento una xarxa interna de sensacions contraposades que flueixen i no sempre em reguen el cap, he d'aturar-me i pensar una mica més: li donen el premi perquè és dona? Perquè un premi a una dona atorga més prestigi al mateix premi? Sens dubte, li proporciona, al premi, titulars i espais mediàtics. Ser una dona premiada per primera vegada en qualsevol disciplina és una inversió publicitària no gens negligible. Amb aquestes bestieses ha de bregar també el reconeixement i la divulgació del talent femení. Que passa per tenir bona salut: ja ho van dir les Guerrilla Girls fa quaranta anys en el cas de l'art, una artista serà reconeguda en vida a condició que hagi complert els vuitanta.

Ara sabem de l'existència i llarga feina de la matemàtica **Karen Uhlenbeck**, de qui la Viquipèdia té l'encert de presentar-la amb una foto de joventut en un context de feina. Els titulars s'han repetit: La primera dona a guanyar el Nobel de matemàtiques. Un guardó, l'Abel, de dinou anys d'existència que fins ara no havia saltat a la palestra del gran públic. Som-hi, senyores, que també servim per a això.

Un guardó, l'Abel, de dinou anys d'existència que fins ara no havia saltat a la palestra del gran públic. Som-hi, senyores, que també servim per a això

Karen Uhlenbeck: 'Ser considerada un model per a altres dones és dur, perquè allò que més necessites és mostrar als estudiants que una persona pot ser imperfecta i, així i tot, tenir èxit.'

La doctora Uhlenbeck, nascuda a Cleveland (Estats Units), no ha fet els vuitanta i esperem que els faci, li falta poc, en té setanta-sis, setanta-set a l'agost. Per les informacions publicades arran d'aquest tardà reconeixement podem saber que és una 'pionera en equacions diferencials parcials geomètriques, la **teoria de gauge** i els sistemes integrables', estudis i assoliments que han tingut un 'impacte fonamental' en els terrenys de l'anàlisi, la geometria i la física matemàtica, segons el paper difós pel jurat d'aquest premi que atorga a Oslo l'Acadèmia noruega de Ciències i Lletres per distingir el conjunt d'una carrera de treball i creació.

Una matemàtica que va traspasar fa temps els límits del saber conegut, als anys setanta. Ho direm en paraules de la doctora Eva Miranda de la Universitat Politècnica de Catalunya recollides per l'agència Efe: 'Uhlenbeck té dues qualitats molt importants per a qualsevol matemàtic: la primera, la capacitat d'abastar molts àmbits matemàtics amb la virtut d'una visió àmplia; la segona, la capacitat de sortir del camí assenyalat per demanar-se què passa si no s'aplica una condició que fins i tot el seu director de tesi feia servir per a solucionar un problema. Va ser així com va descobrir que la solució d'un problema concret es podia trobar igual, excepte en un nombre finit de punts, on justament es donava aquest efecte visual de "bombolleig" que va anomenar *bubbling*. Sortir de la ratlla demana molt més esforç, però té premi.'

Mereix més, ha dit el físic Jim Al-Khalili, professor i divulgador radiofònic nascut a Bagdad el 1962 i instal·lat a Londres, i membre del jurat noruec que ha distingit la matemàtica nord-americana: 'El reconeixement del que Uhlenbeck ha assolit hauria d'haver estat infinitament més gran, perquè el seu treball ha conduït a alguns dels avenços en matemàtiques més espectaculars dels últims quaranta anys.' Mereix el Nobel, que en el seu cas hauria de ser de Física, ja que no existeix en la categoria de Matemàtiques. De moment dona

Si al Nobel anem, un dels premis internacionals més antics, resulta que les professionals de les diverses disciplines considerades i les literates representen el 5% dels guardonats

lluenter al premi Abel, que tal vegada li impedirà l'altre gran reconeixement, suec en el cas del Nobel.

Si al Nobel anem, un dels premis internacionals més antics, resulta que les professionals de les diverses disciplines considerades i les literates representen el 5% dels guardonats.

Tornem a la matemàtica Uhlenbeck. Lectora fervent, va defensar la tesi de doctorat el 1968, a vint-i-sis anys. El 1986 ja va ser també una 'primera dona que', en aquest cas la primera matemàtica de l'Acadèmia Nacional de Ciències dels Estats Units. Filla d'una artista i d'un enginyer, potser la mare la va advertir del que les Guerrilla dirien, que una dona serà reconeguda si té bona salut i arriba a vella. El 1988, just en aquells anys Guerrilla, la doctora Uhlenbeck s'instal·la a Texas i cofunda amb altres investigadores l'**Associació de Dones i Matemàtiques** amb l'objectiu d'ajudar les col·legues a implicar-se en la recerca acadèmica, que sempre els ha barrat tant el pas.

L'altre gran premi específic de matemàtiques és la medalla Fields, que el 2014 es va dignar a reconèixer una matemàtica per primer cop, la iraniana Maryam Mirzakhani, un jove talent que moriria tres anys després.

Pionera i matemàtica imperfecta, la Uhlenbeck, n'ha dit una investigadora granadina en raó d'aquest premi. Com que és tan difícil dir res sobre les matemàtiques al nivell que n'estem vostès i jo, confio en el que en diu la doctora Leonor Ferrer Martínez: 'Els seus treballs han tingut un impacte transformador en els camps de la geometria i l'anàlisi, menant els límits del coneixement enllà i fent descobriments profunds en la frontera entre la matemàtica i la física.'

Per què en diu imperfecta? Perquè ella mateixa s'ho diu: 'Ser considerada un model per a altres dones és dur, perquè allò que més necessites és mostrar als estudiants que una persona pot ser imperfecta i, així i tot, tenir èxit'. ■

BENET SALELLAS

‘Marchena té por que ens posem d’acord’

En aquesta entrevista, l’advocat de Jordi Cuixart adverteix del perill que en el judici contra el procés al Suprem s’il·legalitzi la desobediència civil

R.G.

JOSEP CASULLERAS NUALART

En una setmana marcada per les declaracions dels guàrdies civils al Tribunal Suprem espanyol, l’advocat Benet Salellas fa un advertiment en aquesta entrevista amb VilaWeb: ‘La jugada que tenim aquí és de molt de risc, perquè al final discutirem si manifestar-se en una caserna de la Guàrdia Civil és violència; si fer un escarn a una comissió judicial és violència... És una visió reaccionària sobre el dret de manifestació i el dret

de protesta. S’ha de preservar la desobediència civil com a instrument de lluita.’ Salellas forma part de l’equip d’advocats de la defensa del president d’Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, juntament amb Marina Roig i Àlex Solà. I parla d’aquest element perillós que veiem en el judici, de l’intent de criminalitzar la mobilització social. Aprofitem la pausa per a dinar d’una de les sessions d’aquesta setmana; les jornades del judici són tan intenses que

costa d’agafar perspectiva i no perdre’s en els detalls, en els paranys que posen els fiscals, els guàrdies civils i Marchena mateix. No hi ha gaire temps, perquè a primera hora de la tarda repren la sessió i, abans, Salellas tindrà un moment per a parlar amb Cuixart. I tots aquests moments són or. Entre cullerada i cullerada, provem d’agafar perspectiva sobre un judici que fa més d’un mes que va començar i que s’allargarà probablement fins a l’estiu.

*No es tracta de
parlar dels fets, sinó
de caracteritzar
l'independentisme de
forma col·lectiva amb
aquesta falsa idea de
l'odi*

*Aquella pregunta
a Traperó s'havia
decidit en la pausa
del migdia*

—Què us han semblat els testimonis dels agents sobre l'odi i la violència a Catalunya?

—Això és un judici d'estat. I res del que passa en aquesta sala no és casual ni innocent. Els guàrdies civils han modificat el relat que ells mateixos ja havien establert en els atestats i han utilitzat fets i expressions i han construït una versió que és nova, que ve construïda per unes indicacions que algú els ha donat, no sé si del Ministeri de l'Interior o de la fiscalia, perquè introdueixen conceptes nous, un llenguatge nou... Un llenguatge que es va repetint en tots els testimonis. No saltres pensàvem que discutiríem sobre què va passar, i per això érem partidaris d'utilitzar els vídeos com a mecanisme de contrast, però amb aquestes declaracions dels guàrdies civils ens hem trobat que tenen un altre objectiu. No es tracta de parlar dels fets, sinó de caracteritzar l'independentisme de forma col·lectiva amb aquesta falsa idea de l'odi.

—Marchena diu que no tindrà en compte els atestats d'aquests agents, i us diu que us beneficia. Però fa trampa?

—Fa trampa quan diu que l'atestat no té cap mena de valor en el judici. Sempre s'ha dit que l'atestat no pot tenir un valor de prova, i amb això hi estic d'acord. No podem considerar que els fets han passat perquè ho digui un atestat, sinó que ha de venir algú al judici a explicar-ho. Ara, que no puguis utilitzar l'atestat com un element de valoració del testimoni que hi ha en el judici, que la credibilitat del testimoni no pugui ser discutida per l'atestat, això no ho compro.

—Fins a quin punt us posa entrebancs Marchena?

—En els judicis que estem acostumats a fer normalment, no hi ha limitacions sobre les preguntes que fas, com les fas, quins documents vas introduint... Perquè tot és al sumari i es tracta que al judici fem aflorar les contradiccions que ens ajuden a establir la veritat. Marchena introdueix un model molt més formalista que ens limita les regles del joc, i que evita o ens allunya de poder arribar

a la veritat dels fets. Això em sembla malament. Té por de la realitat dels fets, i mantenir-se en aquesta formalitat és una manera de garantir que determinats elements perillosos que ell no vol que entrin en el judici no hi entrin.

—Quins elements perillosos?

—Per exemple, les duríssimes crítiques que podem fer en relació amb l'actuació dels poders de l'estat i a les vulneracions de drets fonamentals que hi ha hagut. No solament l'1-O, que és l'element més visible, sinó en altres qüestions, en la gravetat dels fets de les setmanes prèvies a l'1-O, i en el clima demofòbic, de retrocés de drets, que expliquen per què tanta gent omplia els carrers i sortia a protestar. Sóc contrari a la utilització d'un excessiu formalisme en el procediment penal, i també penso que Marchena és contradictori. Perquè aquest formalisme només serveix en alguns moments, i depèn per a quines coses. Quan nosaltres volem interrogar sobre el 20-S els testimonis proposats per Vox, ens diu que no ho podem fer. I en canvi, ell fa igual amb Traperó, després d'haver denegat a la fiscalia la pregunta sobre la reunió del 28 de setembre a palau. Marchena demostra que fa un cert joc de mans judicial.

—Quina és la gravetat de la pregunta que va fer a Traperó?

—Quan Marchena suspèn la sessió al migdia perquè no sap si ha d'admetre la pregunta que volia fer el fiscal a Traperó, i tornen de la sessió i deneguen la pregunta, en aquell moment ja sap que quan acabi la sessió el tribunal formularà aquella pregunta. Vam observar el tribunal, i ja es va veure que no hi va haver una deliberació al final de la sessió per a decidir si farien la pregunta o no. Aquella pregunta a Traperó s'havia decidit en la pausa del migdia. Marchena juga molt bé els ritmes per anar canviant les regles del joc sempre al servei d'un judici d'estat. I l'interessa establir un relat dels fets que salvi l'estat, i mai que el condemni, que és el que algunes de les defenses volem plantejar.

—Per què Marchena va voler fer aquella pregunta a Traperó? Què cercaven?

—És difícil de saber. La resposta de Traperó és polièdrica, perquè d'una banda desmunta el relat sobre la rebel·lió de la utilització del cos dels Mossos d'Esquadra com a instrument armat al servei del projecte independentista, però també col·loca els membres del govern en una posició molt clara de determinació política sense límits en relació amb la decisió del referèndum. És a dir, reforça la vinculació del govern amb el referèndum, que és una cosa que amb les declaracions d'alguns dels acusats havia quedat una mica de perfil. No em preocupa tant la pregunta en concret sinó que el tribunal mateix, en un judici en què a les parts ens posen molts obstacles per a preguntar, formulin una pregunta que casualment és una pregunta que volia fer el fiscal. Perquè això pot comprometre la imparcialitat del tribunal.

—Com la pot comprometre?

—Pot ser un indicador que el tribunal ja té una opinió feta i que cerca les proves per a confirmar-la. Això, quan és una pregunta de la fiscalia, pot ser un indicador que el tribunal ja ha establert un relat previ, que té un prejudici i que no és absolutament imparcial durant el judici.

—Com pot influir el testimoni de Traperó sobre l'acusació de rebel·lió?

—Traperó va fer una cosa molt important. Va fer aflorar en el judici la veritat sobre un element que s'ha tergiversat molt: el paper dels Mossos durant el procés independentista. Traperó, com a cap dels Mossos, ha tingut una obsessió a mantenir el cos al marge del conflicte, a diferència de l'a por ellos de la Guàrdia Civil i de la policia espanyola. Ha intentat que els Mossos fossin una policia per a tothom i que no resultés afectada per la situació política. I crec que ho ha acon-

seguit bastant. Ell va venir a explicar això. La veritat sempre és revolucionària, no hi pot haver res millor que explicar les coses tal com són, i ell ho va fer. Hi deu haver qui tenia unes expectatives posades en Traperó que no s'han complert, qui pensa que s'ha quedat curt... Però trobo que va ser extremadament detallat i sincer en el paper dels Mossos la tardor del 2017.

—Ara han de reforçar l'argument dels murs humans, això de la violència i l'hostilitat de la gent.

—Sí, ara col·loca tota la centralitat del judici en l'element de la societat civil mobilitzada. I des de la nostra perspectiva, si la sentència és condemnatòria, pot ser extremadament perillosa, perquè al final en el judici tindrem una discussió molt interessant sobre fins a quin punt els actes de manifestació pacífica i de resistència pacífica poden ser considerats violència en termes penals. Això és molt greu, perquè si s'estableix aquesta equació, s'haurà criminalitzat la protesta, no únicament la independentista, sinó a l'estat espanyol. I un instrument de lluita en les societats madures com la desobediència civil quedaria de cop il·legalitzat. La jugada que tenim aquí és de molt de risc, perquè al final discutirem si manifestar-se en una caserna de la Guàrdia Civil és violència; si fer un escarn a una comissió judicial és violència, si endarrerir la sortida d'una comitiva judicial és violència... I això que intenten la Guàrdia Civil i la fiscalia és una visió reaccionària sobre el dret de manifestació i el dret de protesta.

—Fins a quin punt Marchena valorarà per a la sentència que hi hagués brutalitat policíaca l'1-O? L'importa, això?

—Ells ja tenen una idea prèvia dels fets. A la sentència, alguna cosa haurà de dir sobre els centenars de lesionats que hi va haver a Catalunya l'1-O; no sé pas si compraran la tesi mediàtica que van ser responsabilitat de Carles Puigdemont perquè no va aturar el referèndum. Hi ha una responsabilitat dels agents que van actuar i dels seus comandaments

operatius i polítics, i el tribunal n'haurà de dir alguna cosa. Amb uns fets que han tingut una transcendència internacional com mai a l'estat espanyol, no s'entendria que el Tribunal Suprem hi passés de perfil.

—En la fase d'instrucció bé que ho ha fet. Marchena té un problema amb la instrucció?

—Jo crec que mira d'allunyar-se de la instrucció que va fer Llarena. No sé si per conveniència o per convenciment, però mira d'allunyar-se d'una instrucció que a ulls de moltíssima gent que en sap, de dret, no és justificada ni justificable.

—Tal com va anar, el testimoni de la secretària judicial del 20-S us afavoreix o us perjudica?

—El seu testimoni va demostrar com es pot construir un relat de sedició a partir de les sensacions d'una sola persona que estava incomunicada dins d'un edifici i que en cap moment no va sortir al carrer. Em fa un pànic jurídic espectacular que es pugui justificar una rebel·lió o una sedició amb això. I em preocupa que, simplement, perquè la institució reconeix un poder a aquesta senyora com a lletrada de l'administració de justícia, ens hàgim de creure la seva versió dels fets contra la versió dels fets dels milers de persones sobre el 20-S. Perquè es tracta de donar valor a la versió d'algú simplement perquè és funcionària de l'estat.

—El tribunal tendeix a donar més valor a testimonis com aquest?

—Esperem que no. Pensem que les explicacions que li van demanar no van ser suficients per a donar-li credibilitat. I ens va servir molt per a demostrar que l'escorcoll dins la Conselleria d'Economia va anar molt més enllà que no preveu la llei. Per defensar la llei, la saltaven.

—Demostrar això pot tenir impacte públic, però també en pot tenir per a la sentència?

—És un element més. El sistema espanyol funciona per la lliure valoració de la

R.G.

prova: el tribunal pot agafar qualsevol de les coses que hi ha en el judici, interpretar-les soles, tractar-les conjuntament, agafar una part d'una prova i una part d'una altra i d'aquí extreure'n una conclusió... És un element més que hi haurà damunt la taula del tribunal quan hagi de dictar sentència. Nosaltres intentarem posar molt d'èmfasi en els valors democràtics, en la defensa dels drets fonamentals, en la manera com pensem que en una societat democràtica fenòmens com el 20-S i l'1-O demostren que la societat catalana té una capacitat d'autoorganitzar-se per a defensar els seus drets, fins i tot utilitzant una institució com la desobediència civil. I això s'ha de preservar. S'ha de premiar la gent que surt al carrer a protestar, i no pas castigar-la. Des de la perspectiva de la defensa d'aquests valors democràtics, intentarem convèncer el tribunal que

l'única manera de resoldre aquests fets és amb l'absolució.

—Com ha evolucionat la coordinació entre els advocats de les defenses?

—Tenim tot un seguit d'obligacions per a preparar les sessions que fan que no tinguem tot el temps que voldríem per a preparar la coordinació. I correm el risc que la inèrcia ens atrapi i que deixem de pensar en el judici i deixem de dibuixar estratègies i deixem de marcar-nos objectius a mitjà termini en aquest judici.

—Que us perdeu massa en els detalls?

—I en el dia a dia, que ens arrossega una mica i de vegades perdem la visió estratègica del judici. Des de les mirades que té aquest judici, que són diverses, hem demostrat en alguns moments que n'hi ha, de coordinació. I penso que la qüestió més important és que la cosa

que fa autèntica por a Marchena és que les defenses ens posem d'acord. Quan ho fem, aconseguim de generar un cert debat públic sobre aquella qüestió, apareixem als mitjans, generem un element fora del judici que pot tenir incidència dins. I per a Marchena és més difícil de resoldre la situació; quan és un sol advocat qui es queixa, ell té més facilitat per a desactivar-ho. Quan som totes les defenses, o gairebé totes, que ho fem argumentadament i per escrit, ho té més difícil. I també amb vista al post-judici.

—**Marchena té por d'Estrasburg?**

—Té por de la imatge que dona l'estat espanyol a l'exterior amb aquest judici. Ell és perfectament conscient que hi haurà decisions sobre aquest judici que arribaran més endavant des d'Estrasburg, i està preocupat, evidentment.

—**En què es fixarà més Estrasburg de les coses que veiem en aquest judici?**

—Hi ha diversos elements, com el dret de la protesta, el dret de manifestar-se, de quins són els límits que un estat democràtic pot plantejar. I tot el que té a veure amb la llibertat d'expressió, i el fet que hi hagi gent asseguda en aquest judici que està acusats essencialment a partir de piulets de Twitter, de discursos i de proclames. Aquests elements són centrals en el judici. També hi ha un debat formal, la justícia no pot fer-se de qualsevol manera, i aquí entrem en la imparcialitat de tribunal, i per què hi ha hagut tanta obsessió que el judici es fes al Suprem. I després tenim elements com les proves denegades, o la manera com es practiquen les proves en el judici, la presència de Vox, elements procedimentals que alteren el judici just i sobre els quals Estrasburg probablement tindrà alguna cosa a dir.

—**Ja podríeu presentar una demanda a Estrasburg sobre la presó provisional de Jordi Cuixart. Ho fareu?**

—Ho hem d'acabar d'estudiar, perquè tenim una petició pendent al grup de l'ONU de detencions arbitràries i són mecanismes incompatibles, en principi.

Hem de valorar-ho, perquè si anem a Estrasburg haurem d'abandonar el grup de detencions arbitràries.

—**Com està Jordi Cuixart, després de tantes setmanes de judici?**

—Es troba bé, malgrat les circumstàncies personals. Ha fet un procés important perquè la presó, en comptes de ser un espai que l'anul·li, sigui un motiu per a treure força, per a continuar lluitant. Ell va poder fer una declaració d'intencions i de manera de vida, com ell entén la situació que li ha tocat viure i que és una lliçó per a tothom. Ell viu amb molt de convenciment que la situació de privació de llibertat li servirà per a continuar avançant en la lluita per les llibertats del nostre país.

—**Com l'afecta el ritme que aplica Marchena al judici?**

—Ell sempre diu que hem guanyat la batalla perquè hem aconseguit que el tribunal ens tracti com a presos polítics. Ho diu perquè no són pas a les garjoles de l'Audiència espanyola, sinó que mengen el menú que el tribunal ha deixat que els serveixin; no estan emmanillats des del moment que arriben a les dependències de l'Audiència espanyola [des d'allà els traslladen cap al Suprem], poden rebre visites dels advocats i dels familiars mentre són allà, i de treballar, d'escriure cartes, de rebre gent... No es pot entendre en cas cas que la situació sigui de privilegi, però sí que és el reconeixement d'un estatus especial que els dona el tribunal com a presos polítics. No podem oblidar l'altra gent que abans de nosaltres ha passat per processos polítics al Suprem o a l'Audiència espanyola, i que ho ha hagut de fer en condicions molt pitjors que nosaltres, molt més restrictives en termes de defensa. És cert que el tribunal no pren totes aquestes mesures perquè tingui una concepció de la justícia respectuosa i amb totes les garanties, sinó per una pressió social i internacional que hi ha hagut; i això és una victòria nostra, de la societat civil. ■

Marchena té por de la imatge que dona l'estat espanyol a l'exterior amb aquest judici

Cuixart ha fet un procés important perquè la presó, en comptes de ser un espai que l'anul·li, sigui un motiu per a treure força, per a continuar lluitant

El franquisme i l'independentisme

La dada L'analista Joe Brew demostra amb dades que les declaracions de José Antonio Montano sobre el paral·lelisme d'independentisme i franquisme són falses: l'independentisme és el moviment 'menys franquista'

JOE BREW

Els sobiranistes catalans són acusats de ser moltes coses: de dretes (**quantitativament fals**), de xenòfobs (**quantitativament fals**), de violents (**quantitativament fals**), de minoritaris (**tampoc no és cert**), etc.

Però no havia sentit mai ningú que acusés el moviment sobiranista de 'franquista'. Fins aquesta setmana.

En una entrevista publicada el 18 de març, José Antonio Montano va dir: 'La cosa més semblant al franquisme [...] és el nacionalisme català.' Després de llegir aquesta comparació, pensava en possibles anàlisis per a confirmar o refusar –amb dades– la relació independentisme-franquisme que suggereix el senyor Montano. Els independentistes són franquistes?

Quines dades podria analitzar? D'una banda, algunes actituds de Generalísimo són notòries –el catolicisme, l'aversion al comunisme, l'obsessió amb la lleialtat i l'autoritat... Potser podria trobar dades sobre aquests temes. Cercant-ho, vaig trobar una cosa molt millor: dades sobre la valoració del franquisme mateix. Específicament, una pregunta preciosa que es va fer al Baròmetre d'Opinió Política (BOP) en la tercera onada del 2018 a 1.500 catalans.

La qüestió formulada és: 'Per a vostè, l'etapa del franquisme ha suposat a la història de Catalunya, en conjunt, un període positiu, negatiu o va tenir coses positives i negatives?'

Quina pregunta més perfecta! Quina manera millor de provar la hipòtesi de Montano ('l'independentisme és com el franquisme')! Gràcies a aquesta qüestió, podrem veure exactament què en pensen els catalans (independentistes i no), de Franco!

Fem-ho.

Mètodes

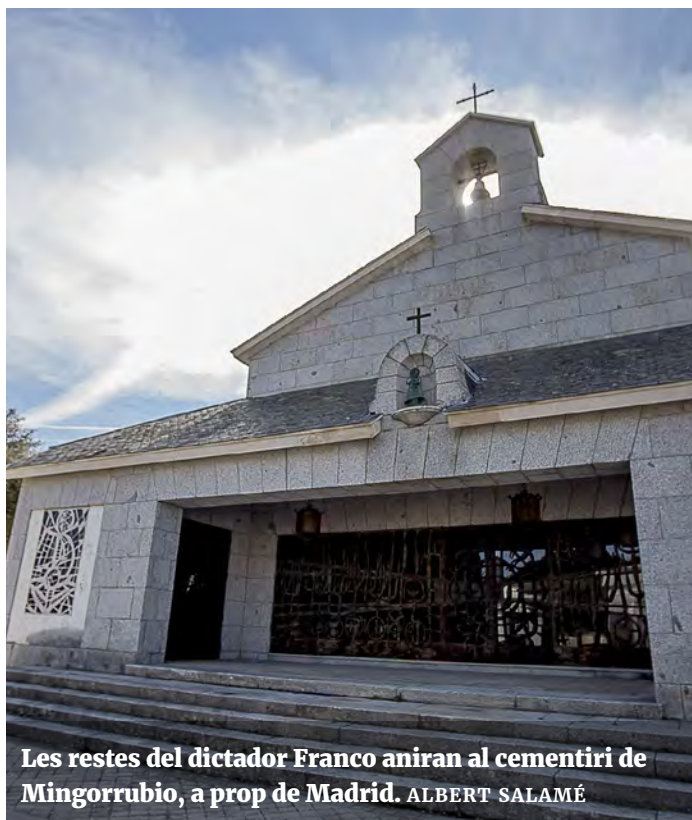
Vaig descarregar les dades 'crues' de la **3a onada del BOP** del Centre d'Estudis d'Opinió. Aquesta enquesta, administrada per Opinòmetre SL, fa servir **tècniques de mostratge rigoroses** perquè la mostra final representi bé Catalunya. A més, a diferència de moltes enquestes que es publiquen sovint en alguns mitjans, el BOP és presencial (i això evita el biaix de les enquestes telefòniques) i restringit als catalans amb ciutadania espanyola (per tant, reflecteix força bé els resultats electorals reconeguts per l'estat espanyol). De les 1.500 enquestes, 1.409 van donar una resposta a la pregunta sobre el franquisme i 1.355 van respondre a la pregunta sobre la independència. Vaig examinar les associacions entre les valoracions del franquisme i les opinions sobre la independència de Catalunya, a més dels partits polítics dels enquestats i la seva opinió sobre la constitució espanyola.

RESULTATS

Valoració del franquisme a Catalunya

El gràfic següent (1) mostra quina valoració fan els catalans sobre el franquisme.

És a dir, 3 catalans de cada 4 diuen que el franquisme va ser un període negatiu per

Les restes del dictador Franco aniran al cementiri de Mingorrubio, a prop de Madrid. ALBERT SALAMÉ

Gràcies a aquesta qüestió, podem veure exactament què en pensen els catalans (independentistes i no), de Franco! Fem-ho.

a la història de Catalunya. I aquest altre 25%? Qui són? Són independentistes (si el senyor Montano té raó, ho han de ser)? Mirem-ho.

Franquisme i independentisme

El gràfic següent (2) mostra tres grups: els qui diuen que el franquisme va ser negatiu per a Catalunya (a l'esquerra), els qui diuen que 'va tenir coses negatives i positives', i els qui diuen que va ser positiu (a la dreta). Dins de cada grup, es mostra el perfil independentista (alçària de les barres).

La gran majoria dels catalans que diuen que el franquisme va ser negatiu són independentistes (59,7%). I la gran majoria dels qui diuen que el franquisme va ser positiu són unionistes (91,6%).

Mirem les dades d'una altra manera. En lloc de de-

manar-nos quin percentatge dels franquistes catalans són independentistes (8,4%), mirem quin percentatge dels independentistes són franquistes.

El gràfic següent (3) mostra la valoració del franquisme per als catalans independentistes (a l'esquerra) i unionistes (a la dreta). Les diferències són remarcables.

El 88,2% dels independentistes diuen que el franquisme va ser negatiu per a Catalunya. Entre unionistes, una mica més de la meitat (54,9%) també ho diu.

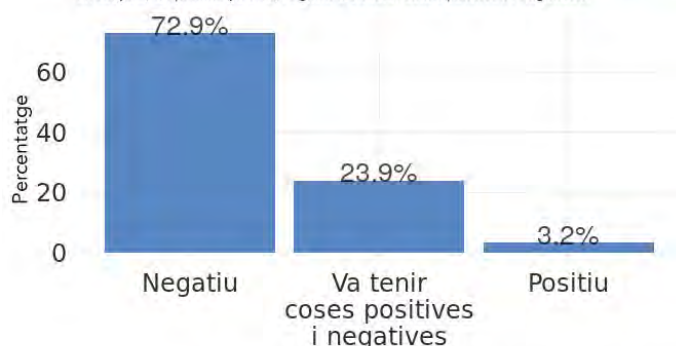
Per partits

Mirem les valoracions del franquisme per partits (gràfic 4).

Entre els partits més espanyolistes (el PP i Ciutadans), el percentatge de gent

Valoració del franquisme a Catalunya

Pregunta: 'Per a vostè, l'etapa del franquisme ha suposat a la història de Catalunya, en conjunt, un període positiu, negatiu o va tenir coses positives i negatives?'

1

1409 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Dades del BOP/CEO 3a onada 2018. Pregunta núm 102. Gràfic de Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Independentisme segons valoració del franquisme

Pregunta: 'Per a vostè, l'etapa del franquisme ha suposat a la història de Catalunya, en conjunt, un període positiu, negatiu o va tenir coses positives i negatives?'

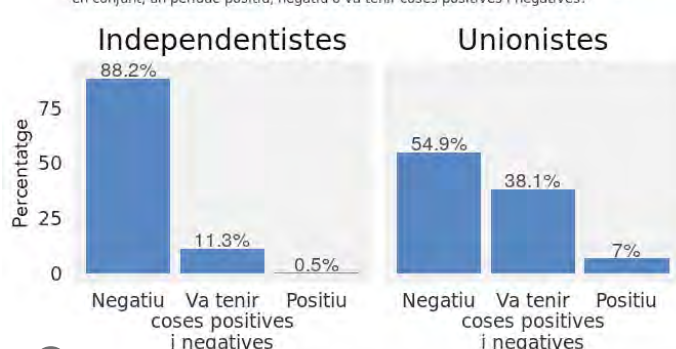

2

1409 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Dades del BOP/CEO 3a onada 2018. Preguntes 102 (franquisme) i 31 (independentisme). Gràfic de Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Valoració del franquisme a Catalunya

Pregunta: 'Per a vostè, l'etapa del franquisme ha suposat a la història de Catalunya, en conjunt, un període positiu, negatiu o va tenir coses positives i negatives?'

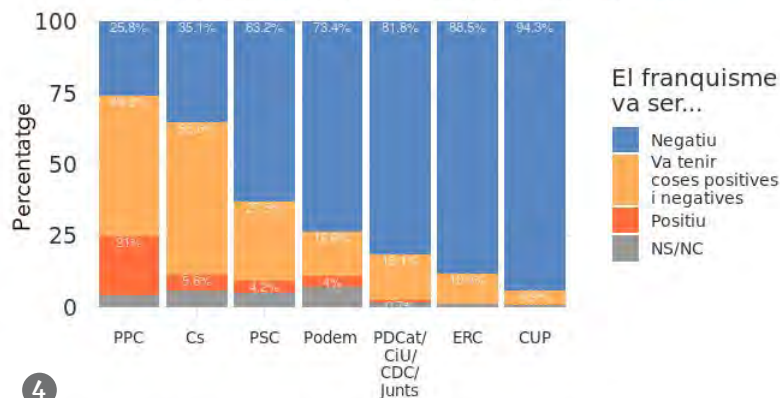

3

1290 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Dades del BOP/CEO 3a onada 2018. Preguntes 102 (franquisme) i 31 (independentisme). Gràfic de Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

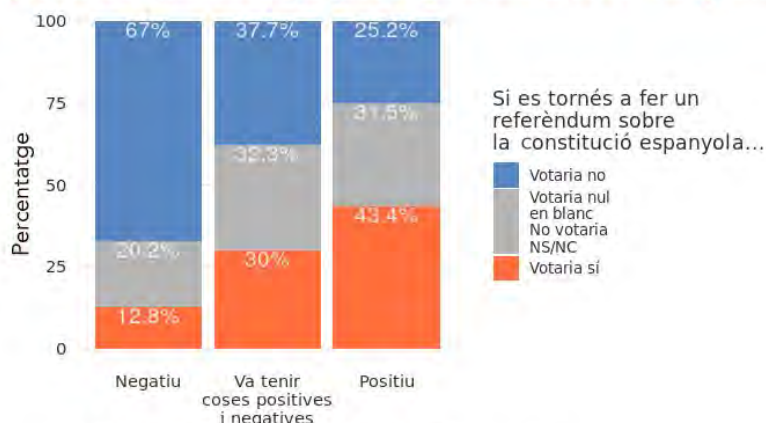
Valoració del franquisme per partits

Pregunta: 'Per a vostè, l'etapa del franquisme ha suposat a la història de Catalunya, en conjunt, un període positiu, negatiu o va tenir coses positives i negatives?'

1034 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Dades del BOP/CEO 3a onada 2018. Preguntes 102 (franquisme) i 31 (independentisme). Gràfic de Joe Brew | @joethebrew. | www.vilaweb.cat.

Suport a la constitució espanyola segons valoració del franquisme

Valoració del franquisme

1409 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Dades del BOP/CEO 3a onada 2018. Preguntes 102 (franquisme) i 95 (CE). Gràfic de Joe Brew | @joethebrew. | www.vilaweb.cat.

que diu que el franquisme va ser negatiu és minoritari (25,8% en el PP i 35,1% en Ciutadans). En aquests partits, la majoria diu que el franquisme va ser positiu o va tenir coses positives i negatives.

Els socialistes catalans valoren el franquisme de manera més negativa que els del PP i Cs, tot i que més de 2 socialistes de cada 3 no fan una valoració exclusivament negativa del franquisme. Els partits sobiranistes són els més antifranquistes.

El franquisme i la constitució espanyola

És interessant també de veure la relació entre les actituds franquistes i la valoració de la constitució espanyola. Afortunadament, com que el BOP fa públiques les dades, podem fer aquesta anàlisi. El gràfic següent (5) mostra el suport a la constitució espanyola (si hom hi votaria a favor o en contra en cas que es tornés a sotmetre a referèndum avui), segons la valoració del franquisme (eix X).

L'associació entre la valoració positiva del franquisme i el suport a la constitució espanyola és força clara. En un referèndum avui sobre la constitució espanyola, a Catalunya el sí tan sols obtindria majoria en el sector (petit) de la població que diu que el franquisme va ser positiu. En el sector ambigu (que pensa que el franquisme va tenir coses negatives i positives), probablement, guanyaria el no però dependria com votessin els NS/NC. I en el sector que valora de manera nega-

tiva el franquisme, el no a la constitució guanyaria de manera clara: en aquest grup, menys del 13% hi votaria que sí.

Conclusió

Els catalans franquistes són majoritàriament unionistes (91,6%). I els independentistes catalans rebutgen el franquisme de manera gairebé unànime (88,2%). En canvi, els catalans unionistes fan una valoració del franquisme molt més ambigua (el 45% diu que va ser positiu o que va tenir coses positives). Llevat que Montano tingui una font de dades que ignoro, sembla que va errar quan va dir que l'independentisme català era 'semblant' al franquisme.

Reflexió personal

Personalment, no m'agrada parlar de Franco. La seva omnipresència en la política espanyola i catalana em molesta. N'estic tip.

Però mentre en alguns partits polítics el rebuig al feixisme sigui minoritari i la majoria cregui que el franquisme 'va tenir coses positives' (PP i Cs), cal parlar-ne, tant si ens agrada com si no. El feixisme desapareixerà quan es canviïn les actituds, no quan s'hagi acabat de parlar-ne. I per canviar les actituds, s'ha de treballar per comprendre-les. Afortunadament, més enllà de les opinions, hi ha dades.

Agraeixo al senyor Montano d'haver començat la conversa sobre la relació entre l'independentisme i el franquisme, i el convido a continuar-la amb aquestes dades, les objectives, a la mà. ■

Dolors Bassa, Carme Forcadell, Raül Romeva i Marta Rovira surten del ple d'investidura de Jordi Turull. ALBERT SALAMÉ

Cinc presos més i un exili inesperat: la data més infausta del procés

Sèrie Segon capítol de la sèrie 'El cap de setmana més complicat del procés, un any després'

JOSEP REXACH FUMANYA

‘Quan ens van dir que se’ls quedaven va ser molt fred. Com que ja ho havíem viscut, teníem la serenitat necessària per a gestionar el moment. Vam anar a buscar les maletes preparades amb roba i les vam portar als advocats. Després vam cercar l’alternativa més ràpida per a tornar a casa i tornar a començar la vida sense ells. O la vida amb ells a la presó. Sense saber fins quan.’ En contrast amb les

paraules, Diana Riba recorda amb molta serenitat el 23 de març de 2018, el dia en què la seva parella, Raül Romeva, i Carme Forcadell, Dolores Bassa, Jordi Turull i Josep Rull van ser empresonats pel Tribunal Suprem. Era el final d’un dia dramàtic que s’havia despertat amb una carta de Marta Rovira des de l’exili. De matinada, havia travessat la frontera per tal de no anar a declarar al Suprem. Un mes més tard, es va saber que s’havia instal·lat a Ginebra, Suïssa.

Per arribar a l’empresonament dels cinc polítics ca-

XXXX XXXX XXX XX
XXXXX XXXXX XXXXXX
XXXXXX XXXXXX XXXXXX
XXXXXX XXXX XXXXXX
XXXX XXXXXXXX

talans, que s’afegien a Jordi Sànchez, Jordi Cuixart, Oriol Junqueras i Joaquim Forn, cal retrocedir vint hores. Passades les deu de la nit del dia 22, la CUP va decidir de no investir Jordi Turull com a president i les desavinences polítiques van saltar per l’aire. Una incapacitat política que es revestia d’impotència i tristesa perquè l’endemà Romeva, Forcadell, Bassa, Rull i el mateix Turull havien d’anar a declarar al Suprem. Llarena revisava si els enviava a la presó, i els pronòstics eren els pitjors. El conveniment que se’ls quedarien

Carme Forcadell, Dolors Bassa i Raül Romeva arriben al Tribunal Suprem espanyol. ACN

era gairebé generalitzat, tot i que tothom es negava a creure-s'ho fins que no fos una realitat.

Tal com va acabar el ple, Rovira, Forcadell i Bassa van renunciar a les actes de diputades. Dolors Bassa va enviar un missatge a la seva germana, Montse Bassa: 'Decideixo deixar-ho perquè ens han citat només als qui fem política activa.' Certament, no havien citat ni Carles Mundó ni Meritxell Borràs. Malauradament, aquesta expectativa no era encertada. Bernat Peguerols, marit de Carme Forcadell, explica: 'La Carme no volia presentar-se a les eleccions, però al final ho va acceptar perquè creia que el fet de ser diputada li podia donar un resguard jurídic. Però, com que va veure que no era així, va pensar que era millor anar a declarar sense ser diputada.'

L'exili i els primers comiats

En el moment de deixar l'acta, hi havia una persona que ja tenia decidit que no aniria a declarar a Madrid: Marta Rovira. Un mes abans, ja havia començat a pensar en aquesta possibilitat i quan el dia 19 va rebre la citació del Suprem per a assistir-hi al cap de dos dies, va prendre la decisió definitiva: 'L'únic motiu que feia entendre aquesta nova citació al Suprem per a revisar les noves mesures de llibertat era un escarment polític. Vaig arribar a la conclusió que era una venjança política. I per aquí no hi volia passar. No volia sotmetre la meua família a aquesta salvatjada', explicava Rovira en la primera entrevista que va concedir després de l'exili a Catalunya Ràdio.

El dia abans del ple d'investidura, Sergi Sabrià era amb Alba Vergés en un avió que ja s'envolava en direcció a Brussel·les per anar a veure

Hi havia una persona que ja tenia decidit que no aniria a declarar a Madrid: Marta Rovira

Meritxell Serret i Toni Comín. De sobte, va rebre una trucada del partit que li demanava que tornés, havia de fer el discurs en el lloc de Rovira: 'Amb la situació jurídica de la Marta, em van dir que era millor que ho fes jo. Vaig dir que és clar, que entenia la situació, tot i que reconec que se'm feia una muntanya, perquè estic més acostumat a dirigir el partit des de la sala de màquines', explica Sabrià, que va haver de tornar a corre-cuita de Brussel·les fent escala a Lisboa.

Qui és el president del grup parlamentari d'ERC no va saber fins després del ple quines

eren les intencions de Rovira. Poques persones d'ERC ho sabien. Calia mantenir-ho en secret, i més tenint en compte que feia dies que tenia la certesa que la seguien. Sí que ho va dir a la resta de citats a declarar. Primer, als companys d'ERC –Romeva, Bassa i Forcadell–, i després, al ple, ho va fer saber a Rull i Turull.

Amb la renúncia de les actes, tocava acomiadar-se abans de marxar. Els uns, cap al Suprem; Rovira, cap a l'exili. Sabrià recorda aquell moment com un 'xoc descomunal'. 'Hi va haver abraçades de comiat. El desequilibri emocional en aquell moment era acollonant. Veies que era molt probable que uns no tornessin, i que la Marta se n'anava segur, que li canviava la vida, que era l'última vegada, probablement en molts anys, que veuria aquests carrers, que trepitjaria el seu país.'

Una de les fotografies del dia és l'arribada de Josep Rull i Jordi Turull al Suprem. ACN

Aquella nit, Rovira va posar rumb a l'exili. Quan ho va fer oficial l'endemà al matí, abans que els seus companys anessin a declarar, ella ja era fora de les fronteres de l'estat espanyol. Per qüestions de seguretat, no en vol revelar la logística. Segons que va publicar el bisetmanari El 9 Nou, i ha pogut confirmar VilaWeb, com que feia dies que se sentia vigilada, va idear un pla per a despistar possibles vigilants. Després del ple d'investidura, el marit de Rovira va anar amb cotxe cap a Madrid acompanyat d'una diputada d'ERC que s'assembla molt a Rovira. Amb aquest esquer, la secretària general dels republicans va poder marxar a l'exili amb llibertat.

'Si us plau, investiïu-me'

Després de la no-investidura de Jordi Turull, la resta de ciutats a declarar van anar cap a Madrid. També una delegació

de Junts per Catalunya: 'És un dels viatges més durs que he viscut mai en política', recorda Albert Batet, portaveu del grup parlamentari. Diu que una vegada a Madrid, Turull li va demanar: 'Albert, si us plau, investiïu-me.' L'endemà encara hi hauria una segona ronda d'investidura, però ja no va ser possible perquè molts diputats ja no hi eren; entre ells, el candidat.

La seva filla, Laura Turull, recorda amb ràbia que Pablo Llarena els va prendre declaració i els va deixar sortir a dinar: 'Va ser molt cruel. El meu pare ens va trucar i ens va dir que havia anat molt bé... Tu no pots deixar anar a dinar una persona que després tancarà i a qui demanaràs disset anys de presó.' Romeva, Bassa, Forcadell, Rull i Turull, amb els seus acompanyants, van anar a dinar junts en un restaurant de davant el Suprem: 'Va ser un moment de dis-

Una vegada a Madrid, Turull li va demanar: 'Albert, si us plau, investiïu-me.'

tensió, vam riure, realment vam estar molt bé. Ens vam fer il·lusions. Els familiars sempre veiem la llum allà on hi ha fosc, perquè l'hem de cercar', recorda Diana Riba. I Bernat Peguerols, que també hi era: 'Vam pensar que era un signe d'esperança.'

Però no va ser així. Poc després de les cinc de la tarda, va arribar la notícia que ningú volia sentir. Llarena decretava presó provisional per a tots cinc al·legant risc de fugida. 'Un escarment, volen ostatges i ja els tenen', deia Montse Bassa. Llavors

va entendre que no els havien citat pas a ells perquè fessin política activa, sinó que Llarena havia decidit de tancar a la presó tots aquells acusats de rebel·lió. 'Ella no s'ho esperava, per això havia deixat l'acta.'

Sabrià explica que va marxar del Suprem abans que s'anunciés la decisió. Quan ho va saber, era a Barajas esperant un avió en direcció a Catalunya. 'Recordo estar sol, a la fila de l'avió, i plorar. Estava trinxat emocionalment', explica des del despatx del parlament que era el d'Oriol Junqueras i Marta Rovira. 'Però al final vaig fer la reflexió que havíem de treure forces d'on fos, perquè si no, guanyen ells. Sempre tinc al cap les paraules de l'Oriol: "Jo aguantaré aquí el temps que calgui, però que sigui útil. Lluiteu a fora perquè el patiment d'aquí dins ens porti a un horitzó de llibertat".' ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 18-22 de març

Divendres 22. La investidura fallida de Turull:
el dia més dolorós del procés

ALBERT SALAMÉ

Dilluns 18. Isabel Elbal: 'La declaració de
Trapero encaixa com un guant
en la conspiració per rebel·lió'

JR

Dimarts 19. Ventres de lloguer: què implica
aquesta pràctica?

vw

Josep Rull abraça Jordi Turull a l'escó, durant el ple d'investidura. ALBERT SALAMÉ

La investidura fallida de Turull: el dia més dolorós del procés

Sèrie Primer capítol de la sèrie 'El cap de setmana més complicat del procés, un any després'

ARNAU LLEONART

Només faltava mitja hora perquè comencés el ple d'investidura de Jordi Turull quan van sonar els telèfons de dos dirigents de Junts per Catalunya i Esquerra Republicana. A l'altra banda de la línia hi havia un dels portaveus de la CUP, que els informava que no votarien a favor la investidura, tal com ja havien acordat quan Carles Puigdemont va delegar en Jordi Sánchez la responsabilitat de ser president. Llavors, la CUP havia

considerat el moviment de Puigdemont una 'submissió total a la legalitat espanyola' i no ho veia pas diferent en el cas de Turull. Aquella decisió engrandia la distància entre partits i fou la primera galleda d'aigua freda d'un cap de setmana nefast per a l'independentisme, que acabà amb cinc presoners més a Madrid, una exiliada a Suïssa i el president detingut a Alemanya.

El dia abans Turull dinava amb la portaveu de Junts per Catalunya, Elsa Artadi; el cap de gabinet de Puigdemont, Josep Rius; el director general de Comunicació de la

A mig dinar, va saltar la notícia que Llarena citava Turull a Madrid acompanyat de Josep Rull, Raül Romeva, Carme Forcadell, Dolors Bassa i Marta Rovira

Generalitat, Jaume Clotet; i el diputat Albert Batet. Decidien com enfocar la investidura de Turull, el candidat a la presidència després de la renúncia de Jordi Sánchez pel vet del jutge Pablo Llarena. A mig dinar, va saltar la notícia que Llarena citava Turull a Madrid acompanyat de Josep Rull, Raül Romeva, Carme Forcadell, Dolors Bassa i Marta Rovira per a revisar la situació de llibertat condicional. Immediatament, es van posar en contacte amb el president Puigdemont i van demanar al president del parlament, Roger Torrent, que convoqués

Jordi Turull, durant el seu discurs d'investidura.

ALBERT SALAMÉ

el ple d'investidura l'endemà mateix. 'Volíem que Turull i la resta arribessin a Madrid amb la màxima força possible: que Turull fos president de la Generalitat', explica avui Batet.

Aquella tarda els diputats de JxCat es van reunir d'urgència per a preparar-se per a la situació que s'atansava. Hi va excusar la presència Josep Rull, que es va estimar més no moure's de Terrassa, al costat de la família. Qui sí que hi va participar, per videoconferència, fou el president Carles Puigdemont. 'La reunió va ser molt emocionant. En Jordi estava determinat a plantar cara a l'estat, a confrontar-s'hi, a dir que l'estat no havia acceptat el resultat de les eleccions del 21-D com ja havia demostrat amb el president Puigdemont i Jordi Sánchez', recorda Batet. Per

JxCat, Llarena havia obert una oportunitat per a reprendre el conflicte amb l'estat que no podien deixar passar. Alhora, el grup negociador amb la CUP va demanar-los que s'activessin per a decidir la posició.

'Deixa la política, si us plau'

La reunió era per a preparar la investidura de Turull, però va haver de continuar sense ell quan va tornar a casa emocionat pels whatsapps de la seva filla gran. 'Deixa la política', 'renúncia a tot', 'per una vegada a la vida, pensa en nosaltres i no en el país'. Dins seu, una barreja d'emocions pel fet de poder ser president del país, però amb la possibilitat d'haver d'entrar a presó per aquesta mateixa raó. En arribar, Turull va haver d'afrontar l'enuig i els crits

'A veure si tenen el valor de ficar un president de la Generalitat a la presó', va aventurar-se a dir

de la filla, que veia que si tornava a la presó seria per a no sortir-ne en molt de temps. 'Estava histèrica, ho reconec. El volia protegir i vaig explotar', explica Laura Turull un any després.

No era amb ell amb qui estava enfadada, però reconeix que després de mesos de tensió va esclatar i ho va fer pagar a qui de fet era el primer damnificat. Després d'uns quants minuts resistint la tempesta Jordi Turull va seure al sofà amb ella i li va demanar de parlar-ne amb calma. 'Escolta, crec que és la millor solució', li va dir. El candidat a la investidura va explicar-li llavors que havia valorat les diverses possibilitats amb el seu advocat, Jordi Pina, i havien convingut que la seva possible condició de president podia protegir la

Les filles de Jordi Turull: Marta i Laura. ALBERT SALAMÉ

resta dels citats a declarar. 'A veure si tenen el valor de ficar un president de la Generalitat a la presó', va aventurar-se a dir.

Una vegada reconduïda la discussió, la família va sopar acompanyada de dos amics íntims que durant anys han aconsellat Jordi Turull en els moments difícils. Òbviament, aquella nit hi havien de ser. Entaulats, van parlar de com havia de ser el discurs d'investidura. El pare, tranquil i serè, comentava amb naturalitat que podia tornar a la presó i la filla li va demanar que fes un discurs que evidenciés la voluntat de diàleg afegint-hi algun paràgraf en castellà, idea que ell va agafar. Durant la conversa, el candidat a president va suggerir la possibilitat que la CUP no hi votés a favor. 'No

home, no!', va respondre la filla gran, convençuda que l'investirien per la situació excepcional del país.

El discurs hauria estat diferent amb el suport de la CUP

L'endemà a les 15.00 va començar a la seu nacional de la CUP la reunió per a decidir la investidura. Un dels arguments que més van pesar per al vot en contra va ser la negativa a condicionar l'acció política a la repressió judicial. A més, coïa que JxCat hagués demanat de convocar el ple sense tenir assegurada la majoria, fet que la CUP va considerar un 'xantatge polític'. Tanmateix, la decisió de la CUP hauria pogut ser una altra. Al document intern amb arguments a favor i en contra de la investidura s'assenyala-

Mentre la CUP decidia no invertir-lo, Turull i el seu equip revisaven minuciosament el discurs, un text que seria molt més comentat per tot allò que no deia que no pas per allò que deia

va que invertir-lo era 'un acte de confrontació amb l'estat que dona dimensió política a l'acció antirepressiva'. Amb un president empresonat, es debilitarien els sectors 'que volen simplement recuperar l'autonomia' suspesa amb el 155. Tanmateix, finalment va pesar més el fet que segons la CUP ni la mesa del parlament ni els grups parlamentaris de JxCat i ERC no havien mostrat 'voluntat de ruptura', de manera que la CUP veia la inves-

tidura tan sols com 'un factor de desmobilització que no implicaria una estratègia de desobediència institucional'.

Mentre la CUP decidia no invertir-lo, Turull i el seu equip revisaven minuciosament el discurs, un text que seria molt més comentat per tot allò que no deia que no pas per allò que deia. Cap al·lusió a la República ni al mandat del Primer d'Octubre. Cap mot sobre el Consell per la República ni el procés cons-

Carles Riera, al ple d'investidura de Jordi Turull després d'anunciar que la CUP no hi donaria suport. ALBERT SALAMÉ

tituent. L'única referència a la jornada del Primer d'Octubre recordava el clam de 'Som gent de pau' amb què els ciutadans reaccionaven a la violència policíaca. Era un discurs analitzat frase a frase amb vista a la compareixença de l'endemà. Tanmateix, segons que explica avui Albert Batet, la intervenció de Turull hauria estat diferent si hagués sabut que seria investit president: 'Segons la posició de la CUP, el discurs era un o un altre. La manera d'afrontar l'endemà la compareixença de Llarena hauria estat molt diferent segons com hagués anat el ple. Era una qüestió de defensa pròpia.'

Tal com ho recorda la diputada de la CUP Natàlia Sánchez, en aquell moment no dubtaven que Llarena no

tindria cap obstacle a empresonar els diputats, encara que Turull hi comparegués com a president. 'L'estat ja havia donat prou mostres que no tenia miraments', diu. A més, recorda com la comunitat internacional ja s'havia aclucat d'ulls amb la repressió anterior. 'No hauria canviat res', creu.

Un any després, a més, pensa que l'actual govern de la Generalitat els ha donat la raó quan van assenyalar que JxCat i ERC no tenien voluntat de ruptura. 'La inacció, les concessions i l'emmotllament a la lògica constitucional i a l'estatut d'autonomia ens demostren que les nostres intuïcions eren bones', diu. Sánchez denuncia que allò que veien en les negociacions per a les investidures i que

Una cosa que coincideixen a assenyalar els diversos colors de l'independentisme és que aquell ple va ser el moment polític més difícil que recorden

avui constaten és que 'el govern ha servit per a col·locar molta gent als càrrecs públics i no per a treballar per la República'. 'Nosaltres vam donar un xec en blanc amb la investidura de Puigdemont, que sí que consideràvem que era un gest de ruptura'. Més enllà d'això, la CUP no es va acabar de creure mai els arguments dels altres partits independentistes.

Un dels moments polítics més durs

Una cosa que coincideixen a assenyalar els diversos colors de l'independentisme és que aquell ple va ser el moment polític més difícil que recorden. 'La no-investidura d'en Jordi sabent que l'endemà anava al Suprem i podia no tornar-ne és el moment més

‘Ens vam abraçar a la porta i va entrar al cotxe. Va ser l’última vegada que vaig veure el meu pare amb llibertat’

dur que ha viscut la història del parlament. I els comuns i la CUP no van estar a l’altura, com el 30 de gener no hi va estar el president Torrent’, diu Batet, recordant la suspensió de la investidura de Puigdemont. Tampoc no va ser fàcil per a la CUP, que ho recorden com un dia ‘dolorós i molt difícil’. ‘Ens van dir coses molt gruixudes. Recordo que la batllessa de Figueres de llavors ens va dir que érem els botxins de Turull. Havien convocat un ple d’investidura sense acord i ja els havíem avançat que seria molt difícil que així anés endavant’, diu Natàlia Sánchez.

Amb tot, Jordi Turull va pujar al faristol i va desgranar una acció de govern que no podria fer efectiva. Abans, va dedicar unes paraules a aquells qui no hi podien ser: ‘En aquesta hora greu, solemne però també esperança-dora de la història de Catalunya, m’adreço a tots vostès, representats electes i legítims del poble de Catalunya, i també m’adreço a tots aquells que avui no poden estar amb nosaltres, privats de llibertat o fora del país. A tots ells, president Puigdemont, Oriol Junqueras, Quim Forn, Jordi Sánchez, Jordi Cuixart, Lluís Puig, Meritxell Serret, Toni Comín, Clara Ponsatí i Anna Gabriel. L’abraçada més sen-

tida des d’aquest parlament, que expressa la voluntat dels catalans.’

Mentre Turull pronunciava un discurs llegit i remirat mil·límetre a mil·límetre, les cares llargues dels diputats reflectia la cruesa del moment. L’únic moment que va despertar un aplaudiment de la bancada majoritària va ser quan va citar Muriel Casals recordant que ‘la rialla és la més eficaç de les nostres respostes a tots els atacs, provocacions i menyspreus rebuts’. Les cròniques reflectiren el to greu de Turull, molt lluny d’allò que s’espera d’un candidat a president del seu país. ‘Que el teu últim dia en llibertat facis un discurs, i a més sabent que perdràs, no és agradable. Allà dins vivia els seus últims moments de llibertat, no podia estar de cap més manera’, resumeix Laura Turull.

Al torn de rèplica, l’oposició va tenir de tot. Els atacs més cruels de Ciutadans i PP – ‘Vostè ha estat capaç de decebre tothom, també els seus’, va etzibar-li Inés Arrimadas –, el cinisme de Miquel Iceta desentenent-se de la repressió, la solidaritat equilibrista dels comuns i la crítica de la CUP pel discurs ‘autonomista’ i perquè la mesa no admetia el vot de Carles Puigdemont i de Toni Comín.

‘Unilateralitat i desobediència és l’única manera possible de fer la independència. Vostès ho saben’, va dir Carles Riera.

Turull els va respondre en una intervenció final i, una vegada feta la votació, Roger Torrent va aixecar la sessió. I ara què? ‘De cop em tirava a un precipici i no sabia què vindria l’endemà’, recorda Laura Turull, que va seguir la sessió de la tribuna de convidats estant. Tot seguit, Turull es va refugiar amb la seva dona i les filles en un pati interior del parlament al qual es baixa per unes escales a prop dels despatxos de JxCat i se’n va acomiadar. Quan van tornar es van trobar el passadís ple de diputats aplaudint i plorant. ‘Jordi ens veurem dissabte’, deien sense creure-ho. Mentrestant, Carme Forcadell, Marta Rovira, i Dolors Bassa presentaven la documentació al registre del parlament per a renunciar a les actes com a diputades, també enmig d’una gran emoció.

A la sortida un núvol de càmeres esperava els diputats, que aquella nit mateix se n’anirien cap a Madrid i ja no tornarien al parlament. ‘Ens vam abraçar a la porta i va entrar al cotxe. Va ser l’última vegada que vaig veure el meu pare amb llibertat’, recorda Laura Turull. ■

MIQUEL GIL

‘La situació política afecta molt la música d’arrel’

Parlem amb el músic amb motiu del nou disc, ‘Geometries’, que presenta avui a València i demà a Barcelona

EVA BALCELLS

PAU BENAVENT

Miquel Gil presenta *Geometries* (Temps Record, 2019) després de vuit anys sense treure disc, durant els quals ha treballat en estudis de locució, produccions musicals i teatrals i ha conduït el programa ‘Bambant per casa’ d’À Punt, entre més. El disc reflecteix aquest impàs i

lliga amb la línia de treball més personal del cantant de Catarroja, una de les més influents de la música d’arrel. Darrere, hi ha una producció acurada i col·laboracions diverses, peces molt afables com ‘Canvi de clima’ i ‘Llei horària’, l’encoratjadora ‘#Copla 42’ amb molta arrel i la sorprenent ‘La que diu’. Les poesies són

d’Enric Casasses, Imma Màñez, Joanjo Garcia, Anna Montero i Vicent Andrés Estellés. En total, deu cançons amb ritmes i melodies encomanadisses que ja vam destacar a l’avançament **‘Miquel Gil enllesteix el nou disc’**.

Som davant del Miquel Gil de sempre: inquiet, creatiu i polièdric, com el

Ara corren uns vents estranys. D'alguna manera, aquests vents que corren en la política, vents d'extremes dretes...

Tinc por d'eixa cultura global, globalitzada

nou àlbum. Però, en aquesta entrevista, volem anar més enllà, saber l'opinió d'un creador d'excepció que es nodreix de la diversitat i no dubta a enviar una alerta cultural sobre la intolerància que vol governar Europa.

—Del nou disc sorprenen algunes cançons, com 'Hotel París': Estellés a ritme de txa-txa-txa! És cosa de Borja Penalba, el productor?

—No és la primera vegada que treballen plegats. Un dia em va escriure un whatsapp, em deia: 'Agafa't a la cadira i agafa aire, escolta açò.' I dic, ostres! Què han fet? Ho havien desfet tot, li havien donat la volta, l'havien reformulat. I sí, és 'Hotel París'. En principi, era com un romanç tradicional. I ell li va donar aquest estirinet.

—És divertit, com sona. Diferent de com sempre es recita.

—És que estem acostumats a 'L'escala qualsevol' d'Ovidi, i no ho és. Ell li donà aquell aire, ara no hi té res a veure. La nostra versió és la '13, Rue del Percebe', el còmic aquell. Hi ha el fill de la de l'arpa i el cosí i la suïssa i el canelobre. Bé, cadascú conta una història.

—'La que diu' té un tractament més atmosfèric.

—Vaig començar a enregistrar-la i el meu fill em va dir que havia afusellat una melodia de guitarra de Radiohead, uns deu segons, nota per nota, en la mateixa tonalitat, en re major. Però jure que, honestament, no l'havia afusellada. Vam agafar un cant de batre i vam jugar amb eixe món mig atmosfèric, mig electrònic, amb una guitarra elèctrica i la dolçaina que toca Eduard Navarro. I Ivan López, Ivan X, el va acabar de produir.

—Estellés pren un aire diferent, també, al reggae 'Mort petita'.

—Sí, té un punt així... Estellés ja era contradictori. Els francesos diuen 'la petite mort' per a referir-se a l'orgasme. Ell parla de la mort de la seua filla, que va morir quan tenia dos o tres mesets. Li hem donat una volta. És un reggae amb

totes les de la llei, amb l'Esteve Tortosa, d'Auxili, que controla molt aquest llenguatge. Ell entenia per què havíem posat dolçaines, perquè és fill de dolçainer, no té prejudicis. I li va agradar.

—Al disc, treballem sense complexos. Sempre heu fet coses arriscades però amb els peus a terra. On són els límits de la tradició?

—No ho sé, crec que no hi ha límits. La cultura més nostrada no és diferent de qualsevol tradició cultural. Jo crec molt en allò que deia Julio Cortázar: 'Pureza. Puré i, después, za.' Ho veig estèril. A mi m'agraden molt els qui vénen de fora, no tinc por que ens contaminen. Sí que tinc por d'eixa cultura global, globalitzada, de substituir una castanyada per un Halloween o un 'asguilando', la botiga del barri, per un Amazon. Però que vingui un i em pose un restaurant xilè, m'encanta. I a veure si fem un cebiche amb anguila de l'Albufera, jo què sé.

—En quina situació es troba la música d'arrel?

—Fa anys que la cosa està marejadeta. Fa deu anys, hi havia conceptes que eren molt clars: Diversitat, multicultural. I Radio Multikulti, l'emissora emblemàtica d'Alemanya, i emissores potents com la BBC treien llistes i tenien discjòqueis especialitzats. Ara corren uns vents estranys. D'alguna manera, aquests vents que corren en la política, vents d'extremes dretes... Pareix que eixa alegria que teníem amb la diversitat, amb allò tan xulo de contaminar-nos els uns als altres, jugant a intercanviar. Tot allò de funcionar com un país d'acollida, de dir-los: 'Sou els nous valencians, benvinguts a casa, m'agradaria que vos integràreu dins ma casa i saber què dueu, a veure si en traiem alguna cosa nova.' Tot açò... Pareix que van mal dades.

—Voleu dir que la situació política actual afecta la música d'arrel?

—És clar, la situació política afecta molt la música d'arrel. La quantitat de concerts que es fan a Àustria, per exemple,

Crec en el mestissatge de la gent i en la diversitat, crec que hem de ser molt tolerants els uns amb els altres

EVA BALCELLS

no és, ni de bon tros, la mateixa de fa deu anys. Perquè, d'alguna manera, tota aquella alegria i curiositat que envoltava aquell que venia amb unes músiques, una vestimenta o un llibre, s'ha perdut un poc.

—Us referiu a la 'por de l'altre'.

—D'alguna manera, sí. Per açò pense que l'univers de les músiques del món va així. Jo crec en el mestissatge de la gent i en la diversitat, crec que hem de ser molt tolerants els uns amb els altres, estem en 'brexits' i supremacismes i el senyor aquest que dirigeix els Estats Units. I dius, la mare que m'ha parit. No són bons temps!

—Em feu pensar en el disc que van publicar Pep Gimeno, Botifarra, i Ahmed Touzani amb l'Orquestra Àrab de Barcelona i l'Orquestra de Cordes del Món. Toquen poc.

—Sí. I el Babel Med Music de Marsella, el festival de referència de la Mediterrània, ja no existeix.

—Malgrat açò, veig que ací hi ha un rebrot de la música d'arrel i la cultura popular.

—És que no hem arribat ni a tastar tot eixe univers d'Europa. Jo he anat a festivals de músiques del món d'unes 140.000 o 150.000 persones. A Alemanya, amb deu escenaris, o quinze, de diferents mides, i zones d'acampada immenses, carrers plens de menjar, vestits, lutiers, artesanía. Açò, ací, és impensable. I no anaven tots del mateix pelatge, no eren alternatius i *folkies*, no, hi veies de tot. I, ací, no hem acabat ni de veure-ho entrar. Vull dir, ens queda molt de camí en aquest sentit. Potser és que és tan potent, el món del flamenc o el celta, hi ha uns pols tan potents, que no permeten que hi entren les músiques del món com a moviment, on hi pots veure un de Papua amb un dels Balcans.

—Però quina és la situació, exactament? La gent estima la música d'arrel i valora la feina que feu?

—En alguns casos, sí, i en uns altres,

EVA BALCELLS

Sense un canal televisiu, pateixen la llengua, la cultura i el sector audiovisual

no. Hi ha músics que han acabat el cicle superior de dolçaina, i açò que aquest instrument era en perill d'extinció quan començava amb Al Tall. Ara hi ha músics de corda que ni somniaves que arribarien a existir, els Tóbals Renteros, Pacos Lucas, Efrén López. Allà els tenim. La incidència sobre el gran públic? No, no és a eixos nivells ni crec que ho haja de ser. Ens hem de moure en altres paràmetres, europeus, perquè ací aquesta música no ha arrancat. Ací ha arrancat la cançó social.

—Qui hi posa el fre?

—És una qüestió de política cultural. Sempre som darrere de la política de figures, açò ho patim molt, al País Valencià. Hi ha pocs agents culturals i sempre van llançant propostes a estrelles, són força unidireccionals. I sembla que no hi ha alternativa per a altres músiques que no siguen les que funcionen massivament en altres societats. Encara no ens permetem el luxe de creure'ns que, des de la nostra cultura, podríem fer eixa aportació d'estrelles.

—En relació amb les arrels, cal dir que feu una gran feina com a conductor i ideòleg de 'Bambant per casa' d'À Punt. És un programa de connexió amb el territori.

—No és un programa turístic, ni gastronòmic, ni econòmic, però té tots eixos condiments de fer, senzillament, allò que ha de fer una televisió de proximitat, mostrar-nos els uns als altres. Com treballem, com ens divertim... És una de les alternatives a la televisió mundial Netflix, per exemple. Contra açò, aquesta televisió més de casa, no en sentit pejoratiu, sinó al contrari. Fer eficients els pocs recursos perquè fas un àpat per als de casa.

—Quina valoració general en feu, d'À Punt?

—És una necessitat. Sense un canal televisiu, pateixen la llengua, la cultura i el sector audiovisual. Ja hi ha uns quants programes bons. En la mesura que es cuide, anem bé.

—Hi ha programes amb molt bona realització.

—És que si no ho fas així, estàs perdut. Competim amb autèntics monstres que saben fer-ho molt bé. D'alguna manera ens hem d'obrir espais.

—Però eixos monstres no fan contingut de cultura, fan entreteniment i prou.

—Sí, i al final aquesta televisió també haurà de fer entreteniment, amb la seua quantitat de cultura.

—TV3 sempre us ha tingut molt present. Fins quan haurem d'esperar la reciprocitat?

—No ho sé. Suppose que estem com els vents que corren. L'aposta del Principat per la independència té costos, a més dels interns i del sofriment de persones, causa patiments, ens va canviant coses, aguditzant la por d'alguns polítics nostres. És que jo ja he viscut açò amb la Batalla de València i sé que els lemes 'els catalans volen furar-mos la paella' i 'els catalans desembarcaran en el Saler' funcionaven. Totes aquestes mogudes.... És molt viva, la paraula 'populisme'.

—Però durant la Batalla de València aquest discurs no va tenir acceptació a l'esquerra valencianista. I ara sembla que sí, en alguns sectors rellevants.

—Jo m'ho demane quan veig coses que han passat al Principat. El primer d'octubre em preguntava: on són els republicans espanyols? On són els meus companys espanyols? On són els meus germans espanyols? On sou? Que van corrent a hòsties...

—Parlant de la situació política actual: al disc hi ha dos temes que lliguen, '#Copla 42' i 'Geometries', que parlen dels cops de l'1-O. Tot açò que passa us afecta.

—Sí, el poema de Begonya Pozo 'Geometries domèstiques' em va deixar fet pols. Collons, és clar que m'afecta, absolutament, fins i tot, personalment. Una de les persones a qui tinc una grandíssima estima, entre les persones amb qui he treballat, és el conseller Lluís Puig. I, com comprendreu, açò em toca molt, molt, molt íntimament. Conec la seua

companya i la seua filla, he dinat i he dormit a sa casa i sé qui és, hi he treballat anys i anys, i sé que és absolutament injust el que li passa.

—Va ser el vostre mànager. Què vau sentir quan es va exiliar?

—Vaig sentir respecte. I agraïment. Li vaig donar les gràcies quan va acceptar el càrrec, li vaig dir que es posava en un vesper i ell ho sabia, n'era conscient. I Lluís Puig no és cap inconscient ni cap babau, sabia on era i ho feia pel compromís amb la seua gent, per Catalunya. Només puc donar-li les gràcies, i quan pren la decisió d'exiliar-se, doncs respecte. Igual que quan uns altres van decidir de quedar-se i avui els jutgen, no sé si per la mort de Manolito o per què. No sé per què els jutgen, exactament. Busquen el que siga, els jutgen pel que siga. Senzillament, per ràbia i per venjança. Com vols fer-te l'equidistant i dir 'ai, que malament que van les coses'?

—Reprenc les dues cançons anteriors i el tema 'Terra'. Les va incloure al disc per aquests motius?

—No. '#Copla 42' és una aportació de Borja Penalba. Hi són perquè formen part de la vida, per la genialitat de Joanjo Garcia, Imma Mànyez i Begonya Pozo. L'1-O pensava que em passaven una pel·lícula de ficció. I no parava de vindre'm la lletra del poema de Begonya. Per què ho he fet servir? No ho sé.

—'#Copla 42' parla, en certa manera, de l'època del ministre anarquista Joan Peiró. Hi ha una arenga que les esquerres s'unesquen contra les coses que passen. Fet i fet, també passa ara.

—Sí, estem com sempre. Enric Tàrraga, l'activista, quan era xicotet em deia que el món sempre va de camal ample a camal estret i canvia un poquet la forma com es cus el camal. I eixe canvi és el que fa avançar el món. Però el món sempre va de camal ample a camal estret, i no hi ha més. I passen vuitanta anys i anem de camal ample a camal estret. I s'ha acabat. ■

És molt viva, la paraula 'populisme'

El món sempre va de camal ample a camal estret, i no hi ha més

El terrorisme supremacista blanc: la nova amenaça global

Atacs Aquesta dècada hi ha hagut més de cent setanta assassinats en atemptats de grups supremacistes a Amèrica, Europa i Oceania

REDACCIÓ

L'atac a dues mesquites de Christchurch (Nova Zelanda) divendres passat, que va causar quaranta-nou morts, ha tingut un impacte mundial enorme i ha posat en relleu l'amenaça del supremacisme blanc. Nova Zelanda era considerada fins ara com un dels països més tranquils i segurs del món, especialment per als refugiats. L'aïllament geogràfic del país no feia pensar en un atac d'aquestes característiques.

L'aparició d'un manifest, semblant a manifests publicats abans en uns altres indrets del món, i el fet que les armes portessin pintats

noms de militants ultra de diversos països ha obert el debat sobre si el terrorisme supremacista blanc no hauria de ser considerat ja una amenaça planetària, d'un nivell semblant al gihadisme. Ho fa pensar la llista creixent de les actuacions d'aquesta mena durant els darrers vuit anys. Un mínim de cent setanta-una persones han mort d'ençà del juliol del 2011 en atemptats perpetrats pels supremacistes blancs a Amèrica, Europa i Oceania.

Juliol del 2011. 77 joves morts en l'atac d'Utøya i Oslo (Noruega)

El juliol del 2011 Noruega es va trobar sacsejada per un atac a la seu del govern d'Oslo que, en realitat, pretenia

Nova Zelanda era considerada fins ara com un dels països més tranquils i segurs del món

distreure l'atenció de la policia. Quan tots els esforços se centraven a la capital, Anders Breivik es va dirigir a l'illa d'Utøya, on es feia una reunió de joves del Partit Laborista i en va matar setanta-dos. Va dir que volia denunciar la 'invasió musulmana' i la 'cultura marxista'.

Agost del 2012. Atac a un temple sikh dels Estats Units

L'agost del 2012 un militant neonazi va atacar un temple sikh a Oak Creek (Wisconsin) i causà la mort de sis persones, entre les quals el president del temple, Satwant Singh Kaleka. L'autor de l'atac havia estat militar i havia fet declaracions parlant de la 'guerra santa racial'.

Mostres de condol al costat d'una de les mesquites atacades a Christchurch, a Nova Zelanda. EFE

Setembre del 2013. Assassinat de Pavlos Fyssa al Pireu

El raper i activista antifeixista Pavlos Fyssas va ser mort en una pallissa al port d'Atenes. Arran d'aquella acció, un dirigent del partit nazi Alba Daurada va ser condemnat a presó.

Abril del 2014. Tres morts en una clínica jueva a Kansas

Frazier Glenn Cross, un antic dirigent del Ku Klux Klan, va matar tres persones l'abril del 2014. Eren en una clínica per a gent gran d'Overland Park, a Kansas. La institució era jueva però cap dels morts no ho era. Cross va dir que ho havia fet 'perquè els jueus destrueixen la raça blanca'.

Juny del 2015. Nou morts en l'atac a una església afroamericana

Dylann Roof, un jove supremacista blanc va atacar el juny de 2015 l'Església Mother Emanuel de Charleston, a Carolina del Sud, mentre s'hi feia una sessió d'estudi de la Bíblia. Aquesta església era un símbol de la lluita contra la segregació. Entre els morts hi havia la senadora Clementa Pinckney.

Octubre del 2015. Tres morts en una escola de Suècia

Un supremacista blanc va matar tres joves de l'escola Kronan, a Trollhättan, prop de Gotemburg, l'octubre del 2015. L'escola concentra molts joves emigrants i la policia va demostrar amb imatges que l'autor de l'atemptat seleccionava les víctimes segons el color de la pell.

Alexandre Bissonnette, un extremista seguidor de Donald Trump, va atacar el gener del 2017 una mesquita de la Ciutat de Quebec

Juny del 2016. Assassinen la diputada laborista britànica Jo Cox

Enmig de la campanya del referèndum del Brexit, un supremacista blanc, Thomas Mair, va assassinar la diputada laborista Jo Cox, partidària de romandre dins la Unió Europea.

Gener del 2017. Sis morts en una mesquita del Quebec

Alexandre Bissonnette, un extremista seguidor de Donald Trump, va atacar el gener del 2017 una mesquita de la Ciutat de Quebec, on va fer sis morts. Segons ell, fou en resposta a un piulet del primer ministre del país, Justin Trudeau, en què donava la benvinguda als refugiats. El piulet era una resposta de Trudeau a la prohibició d'entrada als Estats Units que el president Trump havia decretat aquells dies.

L'atac a Nova Zelanda ha provocat mostres de rebuig al terrorisme supremacista blanc arreu del món. EFE

Març del 2017. Un mort a Nova York com a pràctica abans d'un atac més gran

Un militar retirat va matar el març del 2017 Timothy Caughman, un ciutadà afroamericà de Nova York. Quan fou detingut, l'autor va explicar que l'havia mort 'per entrenar-se per a un atac més gran' i que volia dur a terme una campanya contra els matrimonis interracialis.

Maig del 2017. Dos homes assassinats quan miraven de protegir dones musulmanes

Dos homes van ser assassinats quan volien protegir unes dones musulmanes que eren increpades en un tren a Portland, als Estats Units. L'assassí es va reivindicar com a supremacista blanc durant el judici.

Juny del 2017. Un mort en

L'atac el va retransmetre en directe per Facebook Live i va deixar escrit un manifest amb moltes semblances amb el de l'autor de l'atac d'Utøya i Oslo

una mesquita del Regne Unit

El juny del 2017 un cotxe va envestir una colla de gent que sortia de pregar d'una mesquita de Finsbury Park, al Regne Unit. Va matar Makram Alí i va fer una dotzena de ferits. L'assassí, Darren Osborne, va assegurar que volia matar tants musulmans com pogués.

Agost del 2017. Un cotxe envesteix manifestants antifeixistes a Charlottesville

Un nazi va atacar una manifestació antifeixista envestint-ne els participants a Charlottesville (Virginia). Hi va morir Heather Heyer. L'autor de l'atemptat acabava de participar en una concentració que havia estat dissolta per la policia.

Novembre del 2018. Onze

morts en una sinagoga de Pittsburgh

Un franc tirador va disparar contra la sinagoga Arbore de la Vida de Pittsburgh, als Estats Units, i hi matà onze persones. Va dir que ho havia fet perquè els jueus portaven musulmans a Amèrica, 'invasors que volen matar el nostre poble'.

Març del 2019. 49 morts a Nova Zelanda en l'atac a dues mesquites

Un home australià ataca dues mesquites a Christchurch (Nova Zelanda) i causa quaranta-nou morts. L'atac el va retransmetre en directe per Facebook Live i va deixar escrit un manifest amb moltes semblances amb el de l'autor de l'atac d'Utøya i Oslo. Les armes portaven inscrits els noms de militants d'extrema dreta i supremacistes blancs de tot el món. ■

Ventres de lloguer: què implica aquesta pràctica?

Gestació subrogada Les conseqüències per a les dones, la situació legal, els models dels altres països, els diners que es mouen... Aprofundim en els detalls d'una pràctica que, darrerament, ha estat polèmica

CLARA ARDÉVOL

El debat sobre la regulació dels ventres de lloguer ha ressorgit després d'haver blocat, el govern espanyol, trenta processos de registre de nadons nascuts per aquesta pràctica a Ucraïna, on no es determina la filiació per sentència judicial. Finalment, l'estat espanyol va permetre a l'ambaixada de reprendre aquestes inscripcions, però va advertir que, a partir d'ara, sense una sentència de filiació no n'autoritzarien més. La polèmica, doncs, continua viva, perquè hi ha més processos començats a Ucraïna que podrien afectar, pel cap baix, un centenar de nadons.

Una escletxa per a esquivar la prohibició

A l'estat espanyol, aquesta pràctica és prohibida, però això no l'evita del tot, com

palesen els darrers casos. La legislació estableix la nul·litat dels contractes de ventres de lloguer, però hi ha una instrucció del 2010 que fa que les criatures nascudes a partir d'aquesta pràctica es puguin inscriure al registre civil. Segons l'advocada i autora de *Vientres de alquiler*, Núria González, es tracta d'un frau de llei en què s'aprofita un conveni de reconeixement mutu de documents oficials entre diversos països. 'Per exemple, si jo em moro a França i algú inscriu el meu certificat de defunció al registre consular, com que és un document oficial del govern francès, no ha de venir ningú a comprovar que m'he mort', explica. 'Amb els ventres de lloguer, funciona de la mateixa manera: inscriuen aquests nens com a fills dels pares contractants sense comprovar de quina manera han nascut.'

Malgrat aquesta escletxa, la legislació a l'estat espan-

Els preus dels ventres de lloguer oscil·len entre els 35.000 i els 200.000 euros. VW

yol és prohibicionista i difereix de les legislacions de països com el Canadà, on la pràctica és permesa si és amb finalitats altruistes, i de Califòrnia, l'anomenat 'paradís dels ventres de lloguer', on és completament legal i amb prou feines hi ha cap restricció.

En què consisteix, exactament?

Mitjançant aquesta pràctica, una dona accepta de quedar-se embarassada, gestar i parir una criatura per a una altra persona o parella, gairebé sempre en canvi de diners. D'aquesta manera, i mitjançant un contracte, la mare renuncia al dret de filiació sobre la criatura, i l'altra persona o parella n'esdevé la progenitora. Segons la relació genètica entre la mare i el na-

dó, hi ha dos tipus de pràctica: la subrogació tradicional i la subrogació gestacional. En la primera, la mare hi aporta els òvuls i la fecundació es fa mitjançant inseminació artificial, mentre que en la segona, s'utilitza la fecundació *in vitro* amb els òvuls i l'esperma de tercers, que poden ser els pares contractants o no.

Sigui quina sigui la legislació vigent a cada país, molt sovint s'acaba recorrent a una dona que viu a l'estranger, en molts casos en països amb pitjors condicions de vida, on hi ha més dones disposades a dur a terme aquesta pràctica i on els costos mèdics són molt més baixos que no pas a llocs com els Estats Units. Algunes agències fan d'intermediàries amb el mètode de pagament previ, per tal que els contractants recorrin

Sigui quina sigui la legislació vigent a cada país, molt sovint s'acaba recorrent a una dona que viu a l'estranger, en molts casos en països amb pitjors condicions de vida

a estats com el Canadà, els Estats Units, l'Índia, Mèxic, Tailàndia, Ucraïna, Sud-àfrica o Rússia.

Com són els contractes?

Aquests contractes oscil·len entre els 35.000 euros i els 200.000, segons què s'ofereixi i en funció del país. En els més cars, en cas d'imprevists, com ara un avortament, el procés es reinicia sense sobre costos. De fet, moltes agències garanteixen que s'acabarà al cap de trenta mesos, a tot estirar, cosa que pot implicar canviar de mare o provar-ho unes quantes vegades. Aquests paquets inclouen els costos mèdics i legals i, sovint, la manutenció i l'allotjament de la mare i els trasllats. Segons que explica González, el marge de benefici per a les agències sol

ser molt ampli: 'Si a Ucraïna pot costar 90.000 euros, les agències se'n queden entre 60.000 i 75.000, i poden arribar a fer-ho més de tres-centes vegades cada any.'

Tal com expliquen a les pàgines web on es promocionen, les agències cerquen candidates d'acord amb la personalitat i els valors dels pares contractants mitjançant bases de dades amb les característiques de les dones. Es pot triar la dona i els donants del material genètic, si es vol. Fins i tot, es pot triar el sexe de la criatura. Però tot això depèn del país, perquè algunes legislacions són més estrictes amb aquestes qüestions. La llei espanyola de Tècniques de Reproducció Assistida considera una infracció greu la selecció del sexe o la manipulació genèti-

ca amb finalitats no terapèutiques, però als Estats Units, per exemple, això és legal.

Les conseqüències per a les mares

A més de refusar la filiació, l'acord amb els pares contractants proposa què pot fer la mare mentre gesta la criatura: si pot fumar, beure o viatjar, la dieta que ha de seguir, l'exercici que ha de fer, quantes hores ha de dormir... Per tal d'assegurar-se que la gestació va bé i que les dones no es faran enrere, moltes d'aquestes mares viuen en pisos controlats. Als països amb més males condicions de vida, aquest control es fa en espais on hi ha moltes dones en la mateixa situació. Les associacions feministes denuncien que no són sinó 'granges' de dones.

Per tal d'assegurar-se que la gestació va bé i que les dones no es faran enrere, moltes d'aquestes mares viuen en pisos controlats

Tan bon punt signen el contracte, les decisions sobre el cos de la dona relacionades amb l'embaràs pertanyen als contractants, i poden ser més estrictes o menys en funció d'allò què s'acordi o de la legislació del país. En la majoria de casos, les mares no poden fer-se enrere i quedar-se el nadó, ni tampoc poden avortar. Si ho volen fer, moltes s'arrisquen a ser sancionades amb multes que poden arribar a un milió d'euros. De la mateixa manera, imposen avortaments selectius. En cas que els pares contractants es facin enrere, els nens van a parar directament a un orfenat. També ha passat que pares contractants han refusat un fill i n'han acceptat un altre. És el cas d'una parella australiana que va abandonar un dels dos bessons nascuts

En la majoria de casos, les mares no poden fer-se enrere i quedar-se el nadó, ni tampoc avortar. UNSPLASH

Algunes agències sotmeten a teràpia psicològica les mares de lloguer perquè es desvinculin emocionalment del nadó. UNSPLASH

Cs proposen de regular la gestació subrogada i que sigui permesa a les dones que ho vulguin fer de manera altruista

per aquesta tècnica perquè tenia la síndrome de Down i la mare no havia volgut avortar en saber-ho.

La pràctica també té conseqüències psicològiques per a la dona, i és per això que les clíniques de subrogació les sotmeten a teràpia psicològica, per tal d'eliminar qualsevol vincle emocional amb el nadó. Les agències mateixes reconeixen l'existència del vincle materno-fetal, en virtut del qual la dona pot sentir pena o impotència quan ha de lliurar el nadó després d'haver donat a llum. L'objectiu de la teràpia és convèncer-les que aquell fill no serà seu i, d'aquesta manera, fer que la implicació emocional sigui mínima. Tanmateix, alguns estudis científics assenyalen que aquest vincle que s'inten-

ta trencar amb la teràpia és positiu per al creixement del nadó, com també ho és el fet de continuar amb la mare una vegada ha nascut. No obstant això, en la majoria de casos aquests infants són apartats de la mare tot just acabats de néixer.

El model altruista, la proposta de Ciutadans

El partit polític que ha manifestat amb més insistència el seu posicionament sobre aquesta qüestió és Ciutadans. Proposen de regular la gestació subrogada i que sigui permesa a les dones que ho vulguin fer de manera altruista. Les condicions serien tenir més de vint-i-cinc anys, ser espanyoles o amb residència legal a l'estat, amb una situació econòmica i social estable

i que ja hagin tingut un fill, entre més. Aquest model pren l'exemple del canadenc, on el nombre de dones que accepten de llogar el seu ventre és molt escàs, però milers de ciutadans surten a cercar-les a l'estranger.

El Regne Unit ha adoptat un model similar, però preveu més garanties. Allà, per exemple, es permet que la mare pugui estar-se uns quants dies amb la criatura i repensar-se la decisió. És a dir, que pot ser que finalment els pares contractants no es quedin la criatura. Per altra banda, la xifra de dones que accedeixen a ser mares de lloguer al Regne Unit no és tan alta com als altres països. Però, com que han legalitzat la pràctica, els britànics tenen la possibilitat d'anar a qualsevol estat del món on també sigui legal, i això obre la porta a fer-ho en països com l'Índia, on la pràctica només és permesa si els pares contractants provenen d'un país on també és legal. Així doncs, malgrat que la legislació només prevegi l'altruisme, al final es poden signar contractes amb mares a països on llogar un ventre és molt més barat i hi ha menys garanties i drets per a les dones, com ara Ucraïna i Geòrgia.

El sistema altruista preveu els costos derivats de la gestació. Per tant, hi ha el perill que en aquests costos s'inclogui un pagament encobert, de manera que la pràctica ja no sigui altruista. També hi ha el perill que es pagui a la mare amb diners negres.

La proposta de Ciutadans també ha estat polèmica per una última qüestió: prohi-

‘Els fills no són propietat de les mares, simplement són fills seus. Per tant, no és admissible que un fill es pugui comprar o vendre, tampoc quan és un nadó’

És previsible que casos com el de les famílies amb problemes per a tornar d’Ucraïna amb els nadons es repeteixin i el govern espanyol s’hagi de decantar

beix explícitament que els pares contractants i la mare tinguin una relació de parentesc, cosa que s’ha interpretat com una manera de blindar les agències intermediàries (necessàries per a posar en contacte ambdues parts) i, per tant, el negoci.

Un debat que no s’ha tancat

Aquesta proposta ha reobert un debat que desperta moltes desavinences entre molts col·lectius. Associacions de famílies que han recorregut als ventres de lloguer, com Son Nuestros Hijos, reclamen que es legalitzi perquè es pugui practicar en un marc ‘segur i ètic’. ‘Valorem la llibertat i autonomia en la presa de decisions per part d’homes i dones, tant per a optar per un model de família com per a oferir-se voluntàriament i lliurement a ajudar a formar i fer créixer una família aliena’, diuen al manifest. ‘Assenyalar com a delinqüents tot el col·lectiu de milers de pares i mares per gestació subrogada només duu a l’estigmatització de les famílies i dels seus fills. L’estigmatització dels nens i nenes és un fet greu, i més si ve de les institucions de l’estat’, afegeixen.

Una posició que topa radicalment amb la de les associacions feministes, que defensen que la majoria de dones que accedeixen a ser mares de lloguer s’hi ofereixen per necessitats econòmiques i que, per tant, es tracta d’una voluntarietat i una llibertat falses. Alerten que, més enllà de les circumstàncies de cada dona, la pràctica implica la vulneració del dret de decidir sobre el propi cos –pels

controls implícits en el contracte–, el dret de filiació de les mares i el dret dels fills a la pròpia identitat; és a dir, a conèixer el seu origen en cas que algun dia ho vulguin. També argumenten que la pràctica implica la cosificació i mercantilització dels cossos de les dones i dels mateixos nadons i que tenir fills biològics no és un dret, sinó un desig. ‘Els fills no són propietat de les mares, simplement són fills seus. Per tant, no és admissible que un fill es pugui comprar o vendre, tampoc quan és un nadó’, sentència González.

Experts en bioètica també refusen els ventres de lloguer. L’Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona, per exemple, va concloure que genera molts dubtes sobre els drets de la mare. Però en cas que es reguli, aconsellen que es faci amb supòsits molt restrictius i amb determinades garanties. Entre aquestes, un control judicial semblant al que es fa amb els trasplantaments d’òrgans, que exigeixen la voluntat del donant i que es faci de franc i sense intermediaris que se’n lucrïn. També demanen que la mare pugui canviar d’opinió després d’haver nascut el nadó.

Sigui com sigui, és previsible que casos com el de les famílies amb problemes per a tornar d’Ucraïna amb els nadons es repeteixin i el govern espanyol s’hagi de decantar: o bé per legalitzar-ho o bé per un model on la prohibició sigui total, les agències siguin perseguides i les famílies que trien aquesta pràctica, processades, com ja ha passat en països com Itàlia. ■

La ruta alternativa de les falles

Falles Fem una passejada per algunes falles alternatives, experimentals, transformadores i innovadores

PAU BENAVENT

Les falles són patrimoni volàtil, una explosió de sons, música, formes i colors que conformen l'expressió de cultura popular més espectacular del País Valencià. La immensa xarxa associativa fa possible que València es convertisca en la capital de l'art urbà, la sàtira, la crítica, la música en directe amb bandes, dolçainers i tabaleters, orquestres i alguns cantadors d'estil, les mascletades, els coets, les traques i molt més.

Tothom sap que la ciutat és un caos de gent que va amunt i avall, que hi ha desenes de carrers tallats que afecten el funcionament normal dels transports públics i que és gairebé impossible trobar allotjament a última hora, que accedir a la 'mascletà' és una odissea i que la gent col·lapsa carrers i cruïlles senceres quan accedeixen als grans monuments que apunten al cel amb fermesa i espectacularitat.

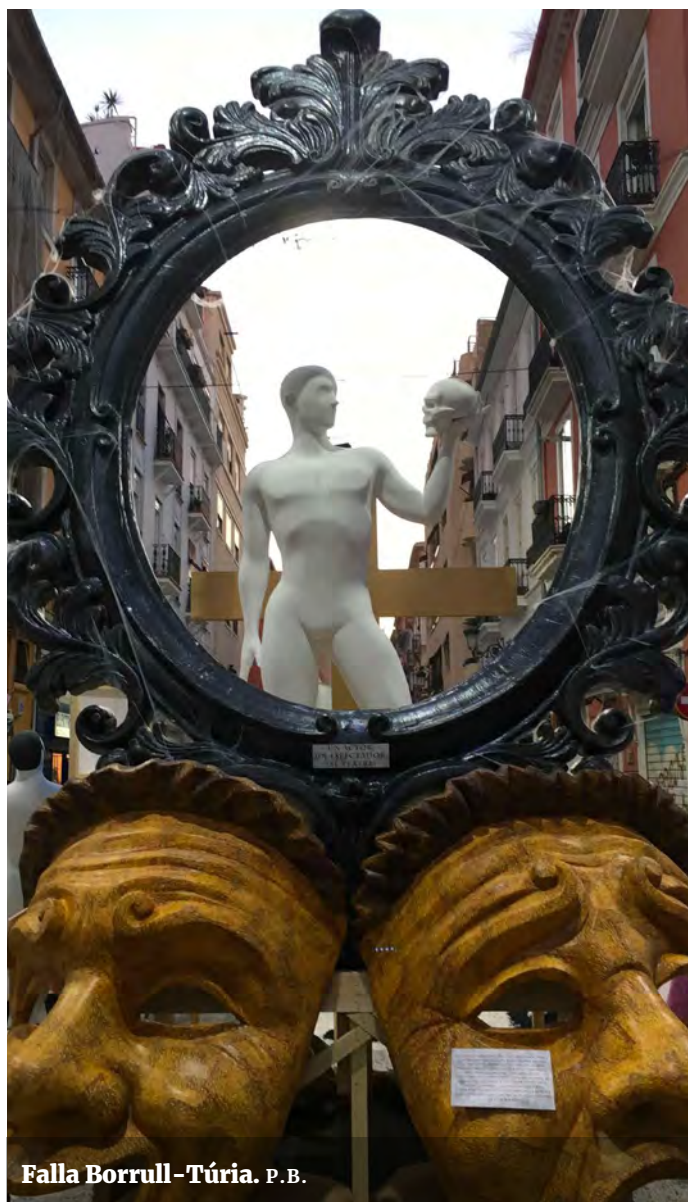
Però no tothom sap que, més enllà d'aquests monuments, n'hi ha uns altres, infinitament més modestos i lliures de massificacions. Són xicotetes obres que mereixen

atenció perquè els casals que les planten fan de la modèstia virtut i les converteixen en falles que se n'ixen, del patró convencional.

N'hi ha prou de fer un recorregut pels barris de la ciutat per a veure que cadascun allotja mons fallers particulars, maneres diferents de viure la festa i relacionar-se i, naturalment, monuments de tota mena que, si bé comparteixen la volatilitat i l'ús de la tradició, són diferents i fan de les falles una festa plural que es reinventa a poc a poc.

Les falles alternatives

Al costat de les falles que mantenen la tradició escultòrica, que canvia cada any amb estils més o menys semblants, apareixen obres figuratives, conceptuais i amb molta plasticitat que difereixen en estil i concepció i que, sovint, traspassen els límits establerts, trenquen amb els estereotips que han protagonitzat la festa durant dècades. Aquestes comissions falleres s'han guanyat un lloc i un reconeixement per la seua particularitat: encarreguen o fan monuments que, per a molts, no són falles i, per a uns altres, són art urbà d'avantguarda, d'alt nivell.

Falla Borrull-Túria. P.B.

Aquestes creacions inciten a la reflexió i es converteixen en una part de l'engranatge que acciona el motor de la transformació social

Al remat, aquestes creacions inciten a la reflexió i es converteixen en una part de l'engranatge que acciona el motor de la transformació social, de la cultura popular. Evidencien que la creativitat té discursos diferents que van més enllà de la sàtira i la crítica tradicional. Posen el focus en la sostenibilitat dels materials, en la crítica contundent, sovint esfereïdora, en la conceptualització i en el desenvolupament acurat d'una qüestió o d'una altra, entre més coses.

La ruta alternativa i 'l'explicació de la falla'

Gran part de les falles més trencadores resten al bell mig del nucli urbà, però passen gairebé desapercebudes, fins i tot, per als visitants assidus. És fàcil de passar-hi per davant sense adonar-se'n, perquè no hi ha gaire gent al seu voltant i l'arquitectura de la ciutat facilita perdre's en el camí.

Per revertir aquesta situació, hi ha diverses opcions per a una vesprada: fer un passeig amb els ulls i anar trobant-les, així com qui no vol; preparar una ruta personalitzada; acompanyar-se d'un especialista; o apuntar-se a una visita organitzada, com la de l'Associació Cultural Institut Obrer de València, que mostra les falles que tenen un concepte ampli i obert de mires sobre la idea de 'monument'.

El seu guia, Gabriel Benavides, explica que aquestes falles són importants perquè aconsegueixen fer passos endavant, deixen una empremta especial, aporten coses i cerquen nous conceptes. I afegeix que són el contrapunt a les més tradicionals. Benavides diu: 'La manera com es fan les falles tradicionalment porta a una mercantilització de la festa per un ús immediat i turístic, sense missatge ni contingut artístic. Fa trenta anys que les falles són iguals i això és fer per fer.'

Algunes falles alternatives de València

Fem una selecció de falles alternatives que es poden visitar en mitja jornada, a peu:

Falla Borrull Socors

La Falla Borrull Socors ha rebut el primer premi de la

categoria de falles experimentals per segon any consecutiu. El seu lema és el joc de paraules i números '#ab100s, #pre100s, #inNO100s'.

Crida l'atenció per la mena de construcció, que recorda la falla de l'any passat, amb una estructura ovalada però que, enguany, simula un iceberg de colors que amaga dins allò que no es veu de les relacions familiars i de parella. Un trenca-dís de colors fa de sostre d'una casa esfereïdora que posa sobre la taula les violències que pateixen les dones.

L'accés posa els pèls de punta, hi ha una porta alta per als homes i una de menuda per a les dones. A dins, s'hi fa una crítica contundent del masclisme, del maltractament, del tracte que les dones tenen en situacions quotidianes, de la càrrega de les feines de la llar, de la projecció social de les dones i de l'educació masclista que rebem des de ben menuts, entre moltes injustícies més. L'elaboració de la falla ha anat a càrrec de la mateixa comissió.

Falla Universitat Vella – Plaça del Patriarca

Hi destaca una dona que enlaira la bandera de l'Arc de Sant Martí.

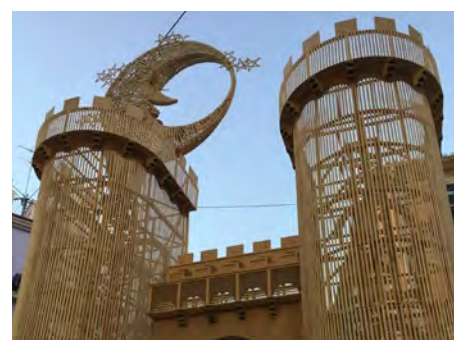
Reivindica la tolerància cap a qualsevol persona, denuncia l'homofòbia i la xenofòbia com a malalties socials que impedeixen que la societat cresca.

Falla Plaça de l'Àngel

Un triceratop ens dona la benvinguda a la falla 'Barri Juràssic', una obra del taller Fet d'Encàrrec. El cartell és clar: 'El barri busca veïns. Abstenir-se especuladors i

1. Falla Borrull Socors. P.B. // 2. Falla Universitat Vella – Plaça del Patriarca. P.B. // 3. Falla Plaça de l'Àngel. P.B.

1. Falla Plaça de Dalt – Sant Tomàs. P.B. // 2. Falla Ripalda-Soguers. P.B. // 3. Falla Ripalda, Beneficència i Sant Ramon. P.B. // 4. Falla Mossèn Sorell-Corona. P.B // 5. Falla Túria – Sanchis Berenguel. P.B

gent de pas', i ens recorda que som davant una entitat fallera que s'ha guanyat el reconeixement popular per haver lluitat contra la massificació i la gentrificació del barri del Carme, any rere any.

L'explicació de la falla és clara, els àngels són els veïns que volen enxarxar el gran depredador i escombrar l'especulació, i alhora conviden a apreciar la humanitat del barri, a fugir de la fossilització.

Falla Plaça de Dalt – Sant Tomàs

Hi ha un orgue monumental de fusta, acompanyat per una gran

lira, un tabal tradicional i un gramòfon. Aquesta falla va patir un atac homòfob l'any 2018.

Falla Ripalda-Soguers

Tracta una de les qüestions estrella de les falles d'enguany: el centenari del València Club de Futbol. A més de la tècnica de construcció, sorprenen el seu casal, situat al refugi antiaeri més emblemàtic del centre de València.

Falla Ripalda, Beneficència i Sant Ramon

El lema són els núvols, és conceptual i segueix la línia artística del seu creador, Giovanni Nar-

Els àngels són els veïns que volen enxarxar el gran depredador i escombrar l'especulació

din, especialitzat a fer obra plàstica i efímera en l'espai públic.

Falla Mossèn Sorell-Corona

És una de les falles que generen més crítica i expectació. Enguany, han plantat un monument auster i conceptual. La figura principal és un ésser humà gran amb parts del cos escampades que representen relíquies, una mena de metàfora sobre el fet científic i religiós, els rituals, etc.

Falla Túria – Sanchis Berenguel

Fora muralla, gairebé davant les Torres de Quart, hi ha la

falla Túrria – Sanchis Berenguer. Una estructura d'alçada amb fusta que representa les torres mateixes, la lluna de València i el tramvia groc, tres símbols representatius de la història de la ciutat.

Falla Borrull-Túrria

És una de les falles més impactants de la ruta. L'artista Jordi Palanca ha fet una obra al voltant del lema 'Ser o no ser'. Una figura de cos partit porta el següent cartell: 'Les falles estan hipersexualitzades, qui les deshipersexualitzarà...'

Anuncia un contingut carregat de crítica contra els estereotips i rols dins la festa. Té diverses cares: un espill gran, sense vidre, entreveu una mena de David i, al costat oposat, un home crucificat porta una pinta clavada a les costelles i apareix com a rei dels fallers. Al remat, convida a la reflexió sobre el ser o el posseir i critica la censura en el món de l'art.

Falla Lepant – Guillem de Castro

Quart premi de la categoria de falles experimentals. 'Estances' és una estructura d'on pengen escenes de sèries de televisió, però cap per avall. És de l'artista Anna Ruiz. La falla infantil destaca per ser un cap de fallera fet de capes giratòries, una figura interactiva de 360°, obra de David Sanruperio Pérez.

Falla Arrancapins

Arrancapins és pionera en la recuperació de l'esperit crític faller. Enguany, posa en qüestió l'acció i el paper de la justícia. Alhora, reivindica la República i personatges

rellevants que, malgrat les dificultats, han estat exemple històric, com Beethoven i Frida Khalo.

Visibilitza el paper de les dones en la vida social i cultural amb un passadís ple de fotografies i cartells que mostren dones de renom, gens visibilitzades, de Federica Montseny a Helena Dutrieu, passant per la mestra i intel·lectual de Silla Carmen Valero.

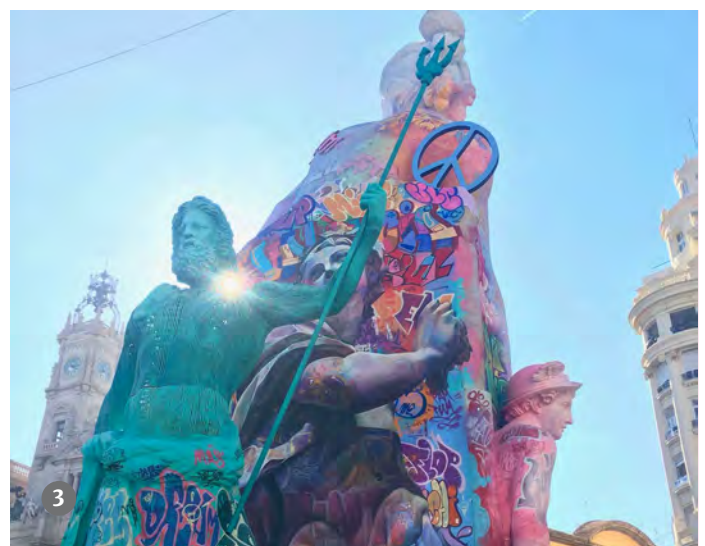
Falla municipal: plaça de l'ajuntament

La falla municipal no entra a concurs. Fa pocs anys que ha recuperat l'esperit transformador, experimental i innovador. 'Procés creatiu' és dels artistes urbans Latorre y Sanz, pretén mostrar el valor artístic i reivindicatiu de les falles, generar debat. La protagonitza una deessa grega immensa i altres figures clàssiques que interactuen amb els grafitis.

Un món per descobrir

Hem fet una xicoteta selecció d'algunes falles alternatives. L'experiència pot continuar en altres racons de València o del país amb comissions que, a més de destacar pels seus monuments, tenen un concepte de la festa diferent, com ara les Falles Populares i Combatives, la Falla la Delicà a Gandia, la falla de l'Espai País Valencià a Barcelona i moltes més. També es poden visitar projectes experimentals amb tecnologies diverses.

I és que aquesta festa és una de les expressions més diverses i potents de la cultura popular. L'exemple evident que tradició és sinònim d'actualitat, modernitat i transgressió. ■

1. Falla Lepant – Guillem de Castro. P.B. // 2. Falla Arrancapins. P.B. // 3. Falla municipal. P.B.

ISABEL ELBAL

‘La declaració de Trapero encaixa com un quant en la conspiració per rebel·lió’

Entrevista a l'advocada penalista i sòcia del despatx encarregat de la defensa de Carles Puigdemont, Meritxell Serret i Toni Comín

JOSEP REXACH FUMANYA

Isabel Elbal és una advocada penalista de llarg recorregut. És sòcia del despatx Boye, Elbal i Associats, encarregat de la defensa de Carles Puigdemont, Meritxell Serret i Toni Comín. També és present en alguns altres casos de pes com el que investiga la massacre del Tarajal. Després del primer mes de judici la visitem al seu despatx de Madrid perquè ens faci una anàlisi de la manera com el veu, quin és el paper del tribunal i com veu les estratègies de les defenses.

—Com valoreu la presidència del tribunal que exerceix Manuel Marchena?

—Li donaré un qualificatiu suau: tram-pós. Aparentment serè, amb autoritat, didàctic, perquè, com que sap que hi ha molts mitjans de comunicació pendents, dóna força explicacions. I aconsegueix l'efecte que cerca, el d'una persona moderada que respecta els drets fonamentals de totes les parts. És clar, la primera setmana produeix aquest efecte, però de llavors endavant ja no perquè ha causat algunes vulneracions bastant greus. Però encara que no les hagués generades i continués essent capaç de ser la persona moderada, didàctica i ferma que va mostra del primer al cinquè dia, ni així podria esmenar les vulneracions de la fase d'instrucció. Ni així. Però sí que és veritat que hi ha una actitud de saber-se el centre del focus i, per tant, les formes són exquisides. I cada dia que esbronca algú, ho fa d'una manera serena i mesurada. Sembla que és estudiat. No el conec personalment, però és molt difícil de mantenir aquesta calma i aquesta serenitat quan tens una acusació tan greu per uns fets que jutges, amb tantes defenses i tantes acusacions enfrontades, i que no es produeixi cap problema. És molt difícil de mantenir la calma fins al punt que no l'ha mantinguda, com he dit, aproximadament, del cinquè dia endavant.

—Llavors, del cinquè dia endavant com el valoreu?

—S'ha començat a percebre quin és el baix del tribunal.

*S'ha començat a
percebre quin és el
biaix del tribunal*

*Sospito que en el
judici hi ha més de
tres acusacions*

—Expliqueu-vos.

—Per exemple, limita el dret de defensa tot impedit l'exhibició de la documentació. Perquè els vídeos tenen categoria de documents. I Marchena deixa exhibir documents de paper digitalitzats, però no vídeos. Per què fa aquesta separació, quan la llei, la constitució i el Conveni Europeu dels Drets Humans, permeten clarament que les defenses puguin utilitzar tots els mitjans que tenen a l'abast i que siguin possibles i pertinents de practicar? La limitació en l'exhibició de documentació es deu a una interpretació que fa ell de la llei i que no sabem d'on la treu.

—Ell argumenta que els vídeos ja es mostraran en la fase documental.

—Però és que la fase documental és una altra. Jo vull mostrar-ho en la fase testifical quan interrogo. I en tots els judicis d'Espanya es permet d'exhibir documentació als testimonis per a qüestionar-los, perquè presten declaració amb l'obligació de dir la veritat. Llavors, no s'entén aquesta manera de procedir arbitrària perquè sí que deixa mostrar documents, però vídeos no. Sembla que protegeixi una part important del judici, que és la testifical, i en la qual passaran policies de l'1-O.

—Les defenses han criticat d'ençà que va començar la part testifical que als testimonis no puguin fer-los preguntes que se surtin del marc establert per la part que els ha proposats.

—Limita greument el dret de defensa i fins i tot el d'acusació. Fa un judici a mida. Això no ho pot fer perquè la pertinència de les preguntes es mesura en funció de la relació amb l'objecte de debat. És a dir, la fiscalia va portar el testimoni perquè raonava que havia tingut un paper rellevant en els fets de l'1-O. Pot passar que el testimoni tingui informació en relació a un altre dia, per exemple, el 28-S, que tingui relació amb els fets i, fins i tot, que pugui resoldre el judici. Segons Marchena no, no pots... No he vist mai una interpretació tan restrictiva del dret de defensa com la que veig al

Tribunal Suprem. Tots els advocats que treballem en qualsevol jutjat d'Espanya sabem que, quan un testimoni ve proposat per l'acusació o les defenses, pot ser interrogat sobre qualsevol qüestió que tingui a veure amb la causa.

—I com valoreu el fet que, d'alguna manera, trenqui aquest criteri i ell formuli una pregunta a Traperó que la fiscalia no havia pogut fer?

—Ha esgrimit l'article 708 de la Llei d'Enjudiciament Criminal com una arma llancívola. Però a més, s'escau la circumstància que aquesta interpretació tan anòmala, tan superba de la LEC, és una interpretació literal. Si bé com a principi general les normes de l'ordenament jurídic s'apliquen seguint aquest criteri, en el cas de la LEC no es pot fer perquè limita el dret de defensa. A més, es tracta d'una llei del segle XIX! Tots els articles de la LEC, tots, s'han d'ajustar conforme al marc constitucional que ens hem donat. Marchena es va adonar que no podia permetre la pregunta del fiscal perquè trencava el criteri que ell havia marcat fins llavors. Però després fa ús de l'extraordinari i excepcional instrument que la llei dóna al jutge per aclarir conceptes foscs de la declaració. Per què és excepcional i extraordinari? Doncs perquè allò que fa és suplir un forat o la inactivitat de les acusacions i es converteix en jutge i part. La intervenció del jutge ha de ser mesurada, ponderada, raonada, excepcional...

—I no ho va ser?

—Va ser molt trampós perquè dóna aparença d'imparcialitat quan impedeix al fiscal de preguntar sobre la reunió del 28-S i es guarda per al final aquesta pregunta. Sense que la llei li ho permeti. La llei li ho permet sobre conceptes foscs sobre els quals es declara, però no sobre qualsevol cosa que li ronda pel cap, i que és allò que volia demanar el fiscal, que no ha preguntat Vox i que necessito encaixar en la sentència que ja he començat a redactar. Perquè aquesta és l'aparença que va mostrar, la de jutge absolutament parcial que es va treure

J.R.

A Estrasburg no els espera ningú

la toga i es va afegir a les acusacions. Sospito que en el judici hi ha més de tres acusacions.

—Déu n'hi do. Deixeu-me passar a les defenses. Les veieu coordinades?

—Com a companya jo no puc jutjar la feinada que fan i que fan bé. Sí que suposo que l'estratègia és coordinada, perquè per exemple divendres van presentar un escrit queixant-se formalment del fet que no els deixin exhibir vídeos en l'interrogatori. Però la cosa que em preocupa és el fet que no solament ha d'haver-hi coordinació, sinó claredat en l'objectiu a aconseguir.

—En quin sentit?

—A Estrasburg, on arribarà aquesta sentència condemnatòria i molt, molt allisonadora, no els espera ningú. Ningú. Per arribar-hi s'han de seguir unes pautes que en primer lloc tenen a veure amb què vols dir-los. De què t'hi vols queixar? El tribunal, vols que respongui a motius d'indefensió puntuals i que el teu client ha estat condemnat injustament malgrat que no hi ha proves en contra? O t'hi vols

dirigir dient que els fets no són delictius; que s'ha impedit i vulnerat el dret de la ciutadania catalana a expressar-se a favor de l'autodeterminació; que s'han criminalitzat drets fonamentals com el dret de manifestació i d'expressió? Si es fa això, l'estratègia no solament ha de ser coordinada, sinó que ha de versar sobre tots els punts dèbils, tant de la fase d'instrucció com del judici.

—En les qüestions prèvies ja van destacar les vulneracions de la fase d'instrucció. És a dir, trobeu a faltar que en lloc d'acreditar que no hi ha delicte, les defenses passin a l'atac i també defensin tot allò que van fer?

—Jo dic que independentment d'allò que van fer en el tràmit de les qüestions prèvies, sí que hi veig una defensa més individualista. S'enfoca la presumpció d'innocència. És a dir, els advocats defensen l'acusat al·legant que no hi ha proves de càrrec suficients per a condemnar-lo. Fins i tot, que els fets no són delictius. Però no hi veig una acció comuna, en la qual no solament es qüestionin què va passar tant en la fase

d'instrucció com en el judici, sinó que es qüestionin el procediment sencer. Que es qüestionin que tot això és un muntatge per a aconseguir que s'acabi qualsevol iniciativa independentista, sigui del color que sigui, sigui del territori que sigui. No entenc com la primera vegada que no els deixen exhibir els vídeos no fan cap acció conjunta immediata. Crec que la complexitat de la causa, el fet d'estar sota el focus, de tractar-se d'un judici tan mediàtic, com també la tensió dels clients i les dures peticions de pena, pot generar un sentiment, no solament d'abandonament, sinó de perplexitat. I això fins i tot pot impedir de fer-ne una anàlisi adequada. Perquè moltes de les coses que ha fet Manuel Marchena les ha fetes d'una manera molt mesurada i molt calculada.

—En un article que vàreu escriure sobre els testimonis del judici, com Zoido o Nieto, deieu: 'No es tracta de testimonis amb obligació de dir la veritat, perquè ningú no està obligat a incriminar-se a si mateix, i per això cap testimoni no està obligat a respondre

a preguntes que el puguin incriminar.' Existeix aquest dret?

—Sí, és clar que sí. De fet, és el que s'aplicarà en aquest cas. En aquest cas hi ha Trapero, que tècnicament és un testimoni mixt perquè ve amb l'obligació de dir la veritat, però a més, per a declarar sobre fets pels quals és processat. Per tant, la valoració que tingui el seu testimoni no és la mateixa que la d'un testimoni imparcial, que no és investigat. L'un es defensa, l'altre ha de dir allò que va veure o sentir. Llavors, la valoració no pot ser la mateixa.

—Però Zoido, en teoria no pot incriminar-se a si mateix i, per tant, en teoria no hauria de tenir aquest dret, oi?

—Però no es tracta de veure si tenen cap causa oberta, sinó si els en podrien obrir una. Vejam. És un testimoni que assisteix en un judici en el qual s'ha d'aclarir si hi ha hagut un delictes de rebel·lió o no. Però alhora hi ha una causa oberta al jutjat número 7 de Barcelona per les càrregues policiaques i sabem l'interès del jutge per a esbrinar tots els responsables de la cadena de comandament. A qualsevol pregunta sobre les càrregues policiaques, evidentment, ni Rajoy, ni Zoido, ni Nieto, ni ningú que hi tingués responsabilitats dirà que hi va haver càrregues. Perquè si n'hi va haver i les coneixia, llavors haurà de detallar qui va donar l'ordre. Jo no crec que cometessin fals testimoni, sinó que es defensaven. Ningú no té l'obligació de respondre preguntes que el poden incriminar.

—No ho sabia. Marchena tampoc no ho va assenyalar.

—Si el jutge estigués una mica atent, impediria que es formulessin aquesta mena de preguntes. Tant per part de fiscalia com de les defenses. Però perquè no ho impedeix? Doncs perquè el Suprem tampoc no reconeix que hi va haver càrregues, i fer aquesta advertència, tot recordant que hi ha un jutjat que les investiga, hauria restat valor a aquests testimonis. I ningú que vulgui una condemna dura dels acusats està disposat a permetre-ho. Perquè

a aquests testimonis els han de donar tota la força d'incriminació possible per a aconseguir una condemna exemplar.

—Amb els testimonis vistos fins ara, i amb atenció especial a la testifical de Trapero, la rebel·lió és desacreditada?

—Jo l'única cosa que veig és que encaixa perfectament amb tot allò hem llegit i escoltat en mitjans generalistes de l'Ebre cap avall, sobre el fet que la sala estudia de condemnar per conspiració per rebel·lió o sedició. I aquí la declaració de Trapero hi encaixa com un guant. Jo crec que no és gens intranscendent. Les condemnes previstes pel codi penal són molt altes per a aquests dos delictes. I no baixen dels deu anys. Per tant, no és una declaració per a festejar.

—Moltes anàlisis feien una lectura positiva de la declaració de Trapero.

—I jo ho entenc, perquè deixa clar que no hi va haver rebel·lió, que no hi va haver un braç armat i, per tant, que no hi va haver violència. Passa que ho analitzo amb l'actitud de la sala segona del Suprem. No oblidem que cinc dels set magistrats que formen el tribunal van formar part de la sala d'admissió de la querella i que és sostinguda pels mateixos fets en els quals després s'ha basat l'acusació. No oblidem això. I que faran una aparença d'un dret correcte. I en aquesta aparença s'han d'apartar de la fiscalia i intentar ser magnànims.

—Com creieu que s'acabarà?

—Segons l'anàlisi que jo en faig com a jurista, per la manera com veig que va començar aquest procediment fa un any i com es desenvolupa el judici, crec que hi haurà una condemna exemplar dura. Crec que no hi haurà cap absolució. I cada acusat serà un element important i necessari per a sustentar el delictes pel qual seran condemnats. No concebo aquest procés absolutament delirant sense la condemna de Cuixart i Sánchez. Són elements indispensables. Per això van ser els primers a entrar a la presó. Són absolutament necessaris per a sustentar una condemna per sedició. ■

Ningú no té l'obligació de respondre preguntes que el poden incriminar

Cuixart i Sánchez són absolutament necessaris per a sustentar una condemna per sedició

Festivals Circ Cric a Sant Esteve de Palautordera

Festes La Magdalena de Castelló

Teatre Les Impuxibles a la Sala Beckett

VilaWeb { Paper > 23-24/3/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

La mostra 'La càrrega o la violència de l'estat
contra el poble' és comissariada per Enric
Calpena i Joan Carreras

UNA EXPOSICIÓ A OLOT REFLEXIONA SOBRE LES CÀRREGUES POLICIAQUES

'La càrrega' de Ramon Casas. MGO

UNA EXPOSICIÓ A OLOT REFLEXIONA SOBRE LES CÀRREGUES POLICIAQUES EN LA HISTÒRIA A PARTIR DEL QUADRE DE RAMON CASAS

Exposicions La mostra 'La càrrega o la violència de l'estat contra el poble' és comissariada per Enric Calpena i Joan Carreras

REDACCIÓ

Fa cent anys que el famós quadre de Ramon Casas *La càrrega* va ser cedit al Museu de la Garrotxa d'Olot i, per celebrar-ne l'efemèride, el museu ha impulsat la mostra 'La càrrega o la violència de l'estat contra el poble'. Es podrà veure a partir de dissabte i fins al 18 d'agost i està comissariada per l'historiador i periodista Enric Calpena i Joan Carreras. Però lluny de crear una exposició de caràcter històric, Calpena i Carreras han optat per fer una reflexió

sobre l'evolució de les càrregues policiaques des del segle XVIII fins a l'actualitat.

La mostra es divideix en dues parts i la primera parteix del quadre de Ramon Casas i se centra a contextualitzar i divulgar detalls poc coneguts d'aquesta obra. Per exemple, s'explica que el quadre no ha sortit des del 1997 perquè hi ha risc que es malmeti. El procés de restauració a què es va sotmetre l'any 1957 va donar massa rigidesa a la tela i això fa que sigui impossible de desmuntar-la sense riscos.

Les càrregues en 200 anys d'història

A la segona part, el visitant s'endinsarà

en el concepte de càrregues policiaques al llarg de la història. I ho farà, primer, obrint una cortina amb la imatge de persones manifestant-se amb les mans enlaire per, després, topar-se amb una segona cortina amb tot d'antiavalots en primer pla. En aquest espai també hi ha una selecció de treballs artístics i fotogràfics de diferents càrregues des del segle XVIII fins avui.

El missatge que es vol transmetre és que les tècniques repressives han anat evolucionant –des dels sabres fins als gasos lacrimògens– però que el concepte de càrrega continua es-

Un quadre denuncia la brutalitat policíaca durant les primaveres àrabs. MGO

Cent anys després, el quadre de Casas s'ha convertit en una imatge iconogràfica de la lluita de les classes, si bé no va ser mai la intenció de l'autor, a qui s'ha reconegut sobretot pels retrats que va fer a la burgesia catalana

sent el mateix. Així, per exemple, hi ha instantànies del xoc entre policies i manifestants a Irlanda, Sud-àfrica, Veneçuela, Turquia, Itàlia i França en diferents moments de la història, arribant fins i tot a les protestes de les Armilles Grogues.

De Catalunya, s'han inclòs fotografies de les càrregues a Barcelona del 1970 i d'una càrrega dels Mossos d'Esquadra a la plaça Catalunya de Barcelona el 2011. En una projecció audiovisual, també hi ha alguns fragments de les càrregues de l'1-O. Segons Enric Calpena, no és cap exposició sobre els fets de l'1-O, però sí que s'ha volgut recollir aquell moment perquè formen part de l'imaginari de la ciutadania al marge de qualsevol lectura política.

La mostra inclou també la representació volgudament naïf d'una trentena

d'antiavalots dibuixats amb els respectius uniformes en funció de cada país. Són representats amb una imatge similar a una joguina de Playmobil. L'objectiu final, segons Calpena, és que el visitant reflexioni sobre el concepte de càrregues i les diferents formes artístiques amb què s'ha representat.

L'arribada de 'La càrrega' a Olot

El 17 de desembre de 1919, es va autoritzar per Reial Ordre la cessió en dipòsit del quadre 'La càrrega' del pintor olotí Ramon Casas al Museu Biblioteca d'Olot, que és com s'anomenava aleshores. Aquell quadre i tres més d'autors catalans van poder tornar a la capital de la Garrotxa perquè l'escultor olotí Miquel Blay i l'Ajuntament d'Olot van saber aprofitar el poc interès que l'emblemàtic quadre de Casas havia despertat al Mu-

seu Nacional d'Art Modern i al govern espanyol. Així ho recorda la directora dels Museus d'Olot, Montse Mallol, quan explica que l'obra havia generat tanta incomoditat a Madrid per la temàtica que no s'havia arribat a exposar mai al públic.

Cent anys després, el quadre de Casas s'ha convertit en una imatge iconogràfica de la lluita de les classes, si bé no va ser mai la intenció de l'autor, a qui s'ha reconegut sobretot pels retrats que va fer a la burgesia catalana. Segons Mallol, el va pintar des de la neutralitat ideològica i agafant com a temàtica les grans mobilitzacions a Barcelona del 1902. En primer pla, es veu un Guàrdia Civil dalt del cavall amb un sabre a la mà i als peus de l'animal un home estirat a terra. I en segon pla, una protesta amb alguns agents més en posició de carregar. ■

CANYES | GAIATES A LES FESTES DE LA MAGDALENA DE CASTELLÓ

Festes La festa major de la ciutat arranca aquest cap de setmana

REDACCIÓ

La llegenda fundacional de Castelló explica que els primers pobladors vivien dalt del turó de la Magdalena i que van baixar a la plana una nit molt fosca. Mentre en davallaven, s'il·luminaven amb fanalets i es recol·laven en canyes. I aquests dos elements han esdevingut els símbols més distintius de la festa major de Castelló, que arrenca aquest cap de setmana. Sempre s'escau el tercer diumenge de Quaresma. Dos dels actes més destacats en són la romeria de les canyes, que recorda el descens del puig de la Magdalena, i les gaiates, uns monuments il·luminats que són una evolució dels fanalets que duïen els primers castellonencs.

Les festes comencen dissabte a migdia amb una gran mascletada. Al vespre es fa la cavalcada del pregó, una desfilada que es compon de diverses comparses i carrosses i que explica el mite fundacional de Castelló. També hi participen les reines de les festes i el pregoner, que va cantant uns versos. L'acte acaba amb l'anomenada 'enfalorada del Fadri', un espectacle pirotècnic que es fa al campanar de la plaça Major. I diumenge hi ha la romeria de les canyes, una caminada popular que surt del centre de la vila per arribar a l'ermita del puig de la Magdalena. Seguint la llegenda, cada participant tragina una canya guarnida amb una llaçada verda, perquè segons el mite fundacional els primers pobladors van lligar els seus infants amb un fil a fi que no es perdessin durant el descens nocturn.

Hi ha moltes activitats perquè cada gaiata té al darrere una comissió de festes que organitza un programa d'actes. FMC

Finalment, al vespre s'encenen les gaiates, uns monuments il·luminats amb bombetes que fan uns sis metres d'alçada i són mòbils. Hi ha qui creu que són una influència de les falles de València, però també hi ha qui les vincula amb la llegenda fundacional de la vila, com una evolució dels fanalets que feien servir per il·luminar-se. Quan es fa fosc surten totes plegades en una desfilada pel centre de la ciutat i després són exposades i es van encenent progressivament. Representen els diversos sectors de Castelló i, durant la

resta de festes, són traslladades als barris respectius, on presideixen tots els actes.

Però la festa no s'acaba pas aquí: s'allargarà fins el 31 de març, amb actes de tota mena. Hi haurà revetlles, concerts i mostres de cultura popular –com ara espectacles pirotècnics i mostres de dansa... De fet, hi ha moltes activitats perquè cada gaiata té al darrere una comissió de festes que organitza un programa d'actes. En trobareu tota la programació a la pàgina web de les festes de la Magdalena de Castelló 2019.

El pallasso Tortell Poltrona serà el gran protagonista del festival d'enguany. ACN

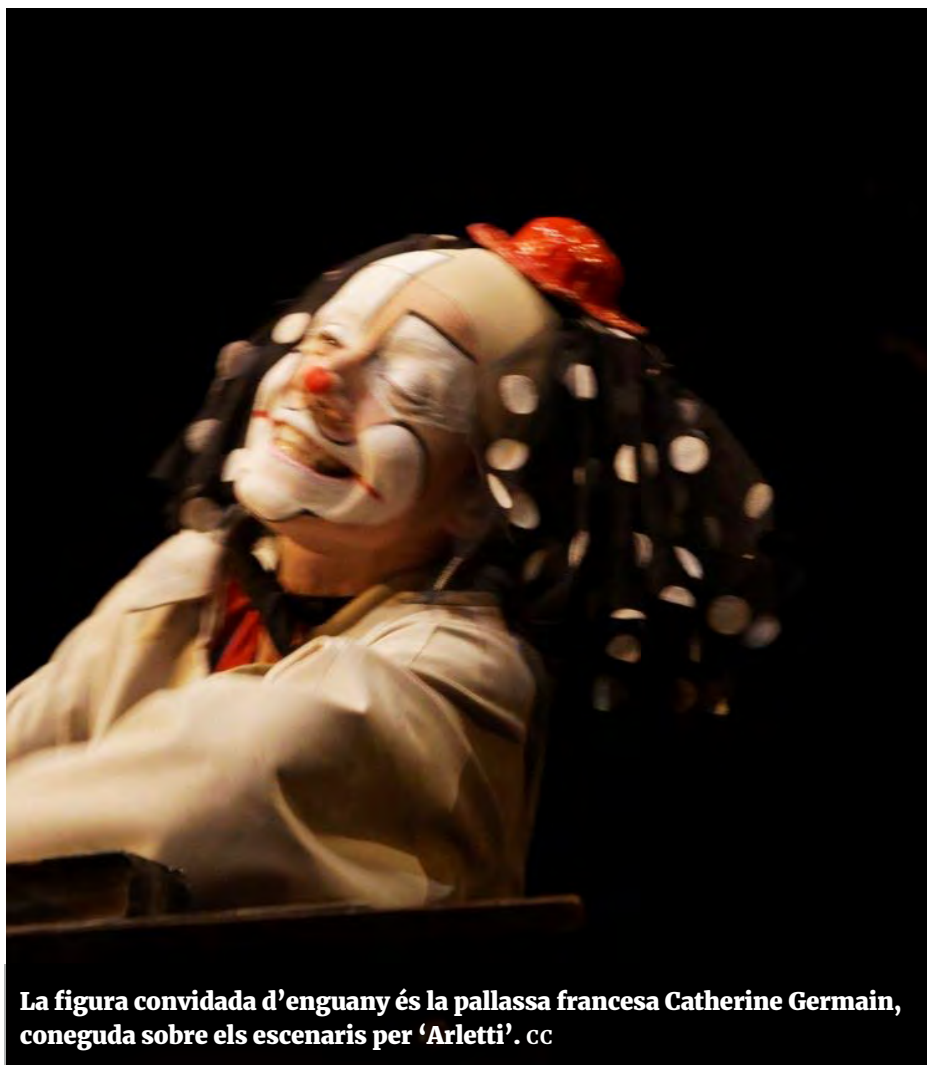
EL FESTIVAL CIRC CRIC FA 10 ANYS I TORTELL POLTRONA, 45 SOBRE ELS ESCENARIS

Circ El concert inaugural aplega artistes com ara Quimi Portet, Albert Pla, Joan Garriga i Raül Refree

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana comença un Festival Circ Cric molt especial. Se celebren els deu anys d'aquest festival de circ al bell mig del Montseny, a Sant Esteve de Palautordera, i els 45 de dedicació a la professió de pallasso del seu fundador, Tortell Poltrona. Fins l'1 de juliol el certamen ofereix una programació per a tots els públics, amb espectacles de circ, teatre i música, a més d'activitats i tallers escolars i familiars. En total, en els quatre mesos que durarà el festival passaran per les veles del circ més d'un centenar d'artistes i companyies d'arts escèniques locals i internacionals.

El festival comença divendres amb un concert inaugural que reunirà sobre l'escenari una quinzena d'artistes de renom del panorama musical català. Celebraran plegats, juntament amb Tortell Poltrona i el seu equip del Circ Cric, aquesta efe-

La figura convidada d'enguany és la pallassa francesa Catherine Germain, coneguda sobre els escenaris per 'Arletti'. cc

Dins el Festival Circ Cric també es farà, per sisè any consecutiu, el popular Festival Internacional de Pallasses

mèride doble. Entre els músics participants hi haurà Quimi Portet, Albert Pla, Joan Garriga, Raül Refree i Suu.

Tortell Poltrona, protagonista del festival d'enguany

El pallasso Tortell Poltrona serà el gran protagonista del festival d'enguany i per això actuarà en dos dels plats forts del festival. D'una banda, cada dissabte a la tarda representarà *Post clàssic*, que fa un resum de la seva trajectòria professional amb un recull dels millors números, els de sempre i també alternatives innovadores. A més, actuarà acompanyat de la resta de membres del Circ Cric cada diumenge a migdia en l'espectacle *Catacric*. És una proposta coral i diversa que inclou pallassos, acròbates i música en directe.

Actuacions musicals i molt més

Quant a la programació d'actuacions musicals, hi haurà dos concerts: l'inaugural, divendres, i un altre el 25 de maig, a càrrec de l'ex-membre de Txarango Marcel Lázara 'Tito', juntament amb Júlia Arrey. Es diu *KM.0 - Pedalant endins* i és un disc que va sorgir arran d'un viatge pel Brasil. Per això el concert es farà dins una jornada dedicada a la música brasilera, organitzada amb Pallassos Sense Fronteres.

Completen el programa d'enguany *Circe*, un espectacle representat pels alumnes de l'escola professional de circ Carampa de Madrid (22 de juny), i el *Live Karaoke Show* dels De Mortimers, que acomiadaran el festival el 30 de juny, juntament amb una xocolatada de cloenda amb Tortell Poltrona.

El Festival Internacional de Pallasses, un clàssic

Dins el Festival Circ Cric també es farà, per sisè any consecutiu, el popular Festival Internacional de Pallasses. Serà entre el 13 i el 16 de juny i hi participaran una cinquantena d'artistes de renom internacional de tot el país i de la resta d'Europa. És una proposta diversa que surt de la vela per conquerir els carrers i teatres de Sant Esteve de Palautordera.

La figura convidada d'enguany és la pallassa francesa Catherine Germain, coneguda sobre els escenaris per 'Arletti'. És un dels grans referents del món dels pallassos, pionera en el seu camp i amb una llarga trajectòria artística i docent. Interpretarà el 15 de juny *Le 6ème Jour*, un espectacle en què prova de comprendre com, el sisè dia del Gènesi, va començar l'aventura de l'home.

LES IMPUXIBLES ES DESPULLEN PER DESESTIGMATITZAR ELS TRASTORNS OBSESSIUS COMPULSIUS

Teatre Amb música, dansa, text i llengua de signes, les germanes Clara i Ariadna Peya qüestionen els conceptes de malaltia i normalitat

REDACCIÓ

S'acaba d'estrenar a la Sala Beckett de Barcelona l'espectacle 'Suite TOC núm 6', el darrer treball de la companyia Les Impuxibles formada per les germanes Clara i Ariadna Peya. Seguint la línia de combinació de llenguatges habitual de la companyia, l'espectacle versa sobre el trastorn obsessiu compulsiu (TOC). D'aquesta manera, s'aproxima a la simptomatologia associada a aquest diagnòstic amb l'objectiu de desestigmatitzar el trastorn i qüestionar els conceptes de malaltia i normalitat.

Un espectacle en primera persona

Quan tenia 21 anys, a la pianista Clara Peya li van diagnosticar trastorn obsessiu compulsiu. D'això, en fa onze anys, però aquesta malaltia ha servit per unir encara més les dues germanes creadores. Per això sentien la necessitat de crear un espectacle que expliqués tot el procés que han viscut: fer un exercici d'introspecció que alhora fos una 'sortida de l'armari' i servís per desestigmatitzar aquest trastorn. Clara Peya explica que el procés de creació de 'Suite TOC núm 6' ha durat més de dos anys li ha servit per canviar la manera com s'enfronta al seu trastorn.

Com posar a escena el TOC?

Seguint amb el discurs social i el llenguatge híbrid que caracteritza els espectacles de Les Impuxibles, 'Suite TOC núm 6' escenifica el patiment mental amb música, dansa i text. A més, en aquest cas s'hi afegeix la llengua de signes, per

'Crèiem que era bo parlar de diagnòstics, d'estigmes i de replantejar-nos què volia dir això en una societat capitalista'. SB

fer l'espectacle encara més inclusiu. Més enllà de les germanes Peya, amb la Clara al piano i l'Ariadna escenificant, l'elenc de l'espectacle es complementa amb les interpretacions d'Èlia Farrero, Pau Vinyals i Adrià Viñas. Tot plegat, per a fer una gran pregunta a l'espectador: quins són els paràmetres que estableixen una societat sana?

La importància del discurs social en el teatre

'En la nostra línia de tractar temes que

necessiten ser visibilitzats, o canviar-ne el punt de vista, crèiem que era bo parlar de diagnòstics, d'estigmes i de replantejar-nos què volia dir això en una societat capitalista', explica Clara Peya. Per això un dels punts forts de l'espectacle és que parla en primera persona i sense tabús del patiment mental i del fet de conviure amb un estigma social. L'espectacle també tracta les cures, la xarxa i el suport, des del punt de vista d'Ariadna Peya, la germana gran, i com ho viu ella, que forma part del seu entorn més proper.

El festival comença divendres al vespre amb l'espectacle inaugural 'In memoriam', dedicat als poemes de Gabriel Ferrater. MVL

MONTBLANC RESPIRA L'AMBIENT DE SANT JORDI AMB EL FESTIVAL VILA DEL LLIBRE

Fires Joan Margarit, Jordi Cabré, Tina Vallès i Rafael Nadal són alguns dels autors que passaran per la fira

REDACCIÓ

La vila de Montblanc participa, juntament amb Bellprat, Cervera, la Pobla de Segur i l'Escala, en la Xarxa de Viles del Llibre de Catalunya. És un projecte que s'inspira en les *book towns* britàniques i que pretén aconseguir el desenvolupament econòmic i social per mitjà de la literatura. En aquestes viles, doncs, es recuperen antics espais per convertir-los en llibreries de segona mà, es dissenya un programa d'activitats literàries i, una vegada l'any, s'organitza fa un festival literari.

Aquest cap de setmana, el festival es fa a Montblanc. El centre històric serà un punt de trobada de lectors, autors, editors, llibreters i artistes del llibre. Els carrers s'ompliran de llibres nous i vells i de tota mena d'activitats culturals: taules rodones, presentacions de llibres, rutes literàries, exposicions, recitals poètics, tallers relacionats amb el món del llibre, activitats per la mainada i una fira d'editorials. A més, com que s'acosta Sant Jordi, un bon reguitzell d'escriptors hi faran cap. Entre els més destacats hi ha Joan Margarit, que presentarà les seves memòries, *Per tenir casa cal guanyar la guerra*, i Jordi Cabré,

Hi haurà una taula on es desgranaran les darreres novetats de la novel·la negra en català. MVL

La programació es completa amb un mercat d'editorials situat a la plaça Major que durarà tot el cap de setmana i en què participaran més de trenta segells

guanyador del darrer Premi Sant Jordi amb *Digues un disig*.

Una arrencada poètica

El festival comença divendres al vespre amb l'espectacle inaugural 'In memoriam', dedicat als poemes de Gabriel Ferrater ara que fa cinquanta anys de la publicació de *Les dones i els dies*, la seva obra poètica completa. Amb veu i guitarres, Xavier Miró anirà recitant versos de Ferrater que parlen sobre la vivència de la guerra, l'exili, la llibertat, la joventut i l'amor. Però les activitats relacionades amb la poesia no s'acaben aquí i diumenge hi haurà un espai amb micròfon obert de poesia a la Font Major, on a també es faran recitals.

Taules rodones per a tots els gustos

Pel que fa a les taules rodones, es parlaran de temes molt variats, com ara la narrativa del procés, amb Beatriz Talegón; sobre l'art d'escriure contes, amb Tina Vallès; i les narratives de l'exili, de la mà d'autors que han escrit sobre les vivències de Josep Carner, Rafael Patxot, Ventura Gassol i el cardenal Francesc Vidal i Barraquer. També hi haurà una taula on es desgranaran les darreres novetats de la novel·la negra en català i una altra on Rafael Nadal i Coia Valls parlaran sobre les seves darreres obres, *El fill de l'italià* i *Els camins de la llum*, que versen sobre personatges que es veuen marcats per la història.

Totes les cares del món del llibre

La programació es completa amb un mercat d'editorials situat a la plaça Major que durarà tot el cap de setmana i en què participaran més de trenta segells. Serà allà on diversos autors presentaran les darreres obres, entre les quals, el llibre il·lustrat que han fet conjuntament Eva Piqué i Eva Armisen i contes tradicionals de la mà d'Elisenda Roca. A la plaça Major mateix també hi haurà un espai infantil i es faran un seguit de tallers relacionats amb els oficis del llibre, com ara cal·ligrafia, aprendre a fer diorames, reciclar lones per folrar llibres, tècniques de cartonatge com ara el quilling...

La cartellera d'aquesta setmana arriba marcada per l'estrena del darrer film de Pedro Almodóvar. IMDB

PEDRO ALMODÓVAR TORNA A LA PANTALLA GRAN AMB 'DOLOR Y GLORIA'

La cartellera d'aquesta setmana arriba marcada per l'estrena del darrer film de Pedro Almodóvar: *Dolor y gloria*. Versa sobre la vida d'un veterà director de cinema i té com a intèrprets, entre més, Penélope Cruz, Antonio Banderas i la cantant Rosalía. Algunes altres de les estrenes destacades de la setmana són el film *Bel Canto*, protagonitzat per Julianne Moore i la cinta de terror *Us*, que compta entre el repartiment amb les actrius Elisabeth Moss i Lupita Nyong'o. I en català s'estrena el film d'animació *Wheely, atrapa'l si pots!*

Dolor y gloria

Direcció: Pedro Almodóvar. Intèrprets: Penélope Cruz, Cecilia Roth, Susi Sánchez; Antonio Banderas, Raúl Arévalo, Leonardo Sbaraglia. Gènere: Drama.

Salvador Mallo és un veterà director de cinema en decadència. Per això comença a recordar la seva vida: la seva infància als anys seixanta, el primer amor adult al Madrid dels vuitanta, el dolor de la ruptura i l'escriptura com a única teràpia, el descobriment de la vocació cinematogràfica...

Bel Canto*Bel Canto: la última función*

Direcció: Paul Weitz. Intèrprets: Julianne Moore, Elsa Zylberstein, Emmie Nagata; Christopher Lambert, Ken Watanabe, Sebastian Koch. Gènere: Drama.

Roxanne Coss és una famosa soprano que viatja a un país de Sud-amèrica en dictadura per oferir un concert privat en una festa d'un ric industrial. En plena festa, un grup guerriller rebel irromp a la mansió i exigeix l'alliberament dels companys empresonats. Mentre són a la casa, ostatges i segrestadors es veuran obligats a trobar la manera d'entendre's.

Us*Nosotros*

Direcció: Jordan Peele. Intèrprets: Elisabeth Moss, Lupita Nyong'o, Anna Diop; Yahya Abdul-Mateen II, Winston Duke, Tim Heidecker. Gènere: Terror.

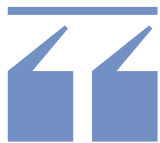
Adelaide Wilson torna al seu poble d'infantesa, a la costa, per passar l'estiu amb el marit i els dos fills. Traumatitzada per un inexplicable succés sense resoldre del seu passat i instigada per una sèrie d'estranyes coincidències, Adelaide es veu induïda a un estat de paranoia i alerta total, cada vegada més convençuda que alguna cosa dolenta passarà a la família.

Wheely, atrapa'l si pots!*Wheely!*

Direcció: Yusry Abd Halim. Gènere: Animació.

Wheely és un taxi de la categoria més baixa de la societat que haurà d'enfrontar-se a un monstruós camió de divuit rodes que és el cervell d'una banda de lladres de cotxes de luxe. I tot, per a salvar la noia dels seus somnis!

Adesiara reivindica la tasca literària d'aquesta precursora en tants aspectes, d'aquesta gran escriptora, d'aquesta 'donassa' que fa un segle que ens va deixar

Jordi Raventós

DOLORS MONSERDÀ, PRECURSORA

Una matemàtica de gran abast, Karen Uhlenbeck, rep un reconeixement internacional i les reflexions contraposades no em reguen el cap

DOLORS MONSERDÀ

Maria Glòria

No sempre la culpa és d'ella

Introducció de M. Carme Mas

adesiara

REDACCIÓ

L'editor d'Adesiara, Jordi Raventós, parla de Dolors Monserdà, que va morir ara farà cent anys, i del llibre que acaba de publicar, que aplega la novel·la *Maria Glòria* i el relat *No sempre la culpa és d'ella*. Podeu **llegir un fragment** de la novel·la.

Dolors Monserdà, precursora

El 31 de març de 1919, va morir la primera novel·lista catalana moderna: Dolors Monserdà, que va ser una dona pionera, no sols en l'àmbit de les lletres, sinó també en el de l'activisme social.

D'ella va escriure Caterina Albert (Víctor Català), que hi mantingué una extensa relació epistolar: 'Venerable entre totes, després de crear llibre sobre llibre, en una labor fecunda i perllongada que la converteix en estímul i exemple vivent.' En efecte, d'aquesta labor fecunda, tan preuada per Caterina Albert, en són fruits exquisits la novel·la *Maria Glòria* i el relat *No sempre la culpa és d'ella*, tots dos pu-

blicats per primera –i única– vegada el 1917, és a dir, als darrers anys de vida de la novel·lista barcelonina, i que Adesiara acaba de publicar en un sol volum.

Maria Glòria, que és considerada la novel·la de les cosidores, descriu la davallada sentimental i social, i la posterior recuperació, però a costa de l'amor, d'una noia de família benestant en la Barcelona de començos del segle XX. Maria Glòria ha de sobreviure, com tantes altres dones a l'època, cosint a preu fet a casa en duríssimes condicions laborals i sense cap mena de protecció. De fet, l'obra està estretament relacionada amb un dels grans projectes socials de Dolors Monserdà: la fundació, el 1910, del Patronat per a les Obreres de l'Aguila, creat justament per ajudar aquest sector, llavors molt desafavorit –com passa ara en altres parts del món–, i omplir les temporades fluixes de feina (*saisons mortes*) assegurant les vendes i els encàrrecs a les associades.

No sempre la culpa és d'ella, al seu torn, és un retrat implacable de la burgesia barcelonina de la fi de segle. S'hi palesa l'enfrontament de dues mentalitats, la de Júlia Montseny, filla d'un metge gironí que ha estat educada per a l'honoradesa, la feina i l'estalvi, i el seu marit Rafel Gómez, fill de la Barcelona cosmopolita acostumada a estirar més el braç que la màniga. El fet de portar un nivell de vida per damunt de les possibilitats econòmiques de la parella, per raó de la flaca malbaratadora de l'home, duu la parella a un atzucac de sorprenents conseqüències.

Amb la publicació d'aquestes dues narracions excepcionals, Adesiara reivindica la tasca literària d'aquesta precursora en tants aspectes, d'aquesta gran escriptora, d'aquesta 'donassa' –malauradament bastant oblidada– que fa un segle que ens va deixar.

Jordi Raventós, editor d'Adesiara.

COSTELLETES DE CONILL AMB PURÉ I ALLIOLI

Per als amants de la carn de conill

Ingredients

per a quatre persones)
de 8 a 10 costelles per persona
4 patates per a bullir
50 g de mantega
1 got petit de llet
sal, pebre
1 llimona
farina per a arrebossar
oli per a fregir
20 cirerols

Per a fer l'allioli:
1 gra d'all
un rovell d'ou
una molla de pa amb vinagre
sal i oli

NEUS CUSCÓ

Salpebrem les costelletes, les mullem amb un raig de llimona, les enfarinem i les fregim amb oli, en una paella.

Mentrestant, bullim les patates amb pell. Un cop cuites, les pelem i les passem pel passapuré, amb la mantega i la llet. I ho salpebrem.

Passem per la paella els cirerols amb un gra d'all.

Muntem el plat: el puré al mig, les costelletes al voltant, amb els cirerols, i en un cantó posem una cullerada d'allioli.

La UE acorda de prorrogar el Brexit fins al 22 de maig si Westminster aprova l'acord la setmana que ve

Puig torna a donar un missatge de tranquil·litat sobre el futur de Ford

Maria del Mar Bonet encapçala un manifest de suport a Veus Progressistes

Torra penja una nova pancarta a favor de la llibertat d'opinió i expressió

Mariàngela Vilallonga serà la nova consellera de Cultura